ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ГАЗЕТА ОФФИЦІАЛЬНАЯ, ПОЛИТИЧЕСКАЯ И ЛИТЕРАТУРНАЯ.

ВЫХОДИТЪ ПО ВТОРНИКАМЪ, ЧЕТВЕРГАМЪ И СУББОТАМЪ.

Цѣна: за годъ 10 р., съ пересылкою 12 р.
За полгода . 5 — — 6 —
За 3 мѣсяца . 3 — — 3 р. 50 к.
За 1 мѣсяцъ . 1 —

При Виленскомъ Вѣстникѣ выходитъ одинъ разъ въ недѣлю, по пятницамъ, *Виленскій Полицейскій Листокъ*. Цѣна за годъ 3 р., съ пересылкою 4 р. Лица, выписывающія Виленскій Вѣстникъ, за пересылку *Листка* ничего не платятъ.

N. 20. ЧЕТВЕРГЪ

20 ФЕВРАЛЯ 1864.

Контора редакціи въ Вильнѣ, насупротивъ дворца, въ гимназіальномъ зданіи.

За троекратныя объявленія, какъ казенныя, такъ и частныя, взимается за строку 17 к. сер.

За разсылку отдѣльныхъ объявленій взимается за 1000 экз., въ полъ листа 2 р., въ листъ 4 р. с.

ЧАСТЬ ОФФИЦІАЛЬНАЯ.

СОДЕРЖАНІЕ.

ВИЛЬНО.

Стерлитамакскій уѣздный исправникъ представилъ г. главному начальнику края *шестьдесятъ шесть* руб., пожертвованныхъ помѣщиками, чиновниками и купцами, проживающими въ г. Стерлитамакѣ и его окрестностяхъ въ пользу пострадавшихъ лицъ отъ польскихъ мятежническихъ шаекъ.

Г. главный начальникъ края, сдѣлавъ распоряженіе о причисленіи этихъ денегъ къ суммѣ, предназначенной на этотъ предметъ, считаетъ долгомъ благодарить всѣхъ лицъ, участвовавшихъ въ этомъ пожертвованіи.

Объ установленіи таксы на взиманіе извощиками платы съ пассажировъ по г. Вильно.

Для предупрежденія на предь недоумѣній, какъ со стороны проѣзжающихъ, такъ и со стороны извощиковъ въ г. Вильнѣ, и для огражденія проѣзжающихъ на легковыхъ извощикахъ отъ требованія непомѣрной платы и произвола извощиковъ, примѣняясь къ мѣстнымъ обстоятельствамъ г. Вильно, Виленское губернское правленіе, согласно представленію Виленской городской думы, на 1864 г. установило для извощиковъ слѣдующую таксу, а именно: за ѣзду по городу: на одинъ часъ 30 к., на цѣлый день, считая десять часовъ, 2 р. 40 к. или на полъ дня, считая пять часовъ, 1 р. 20 к., за проѣздъ въ одинъ конецъ, не ограничивая разстоянія, 15 к., особо за провозъ поссажировъ со станціи желѣзной дороги въ городъ, не смотря ни на какое разстояніе, съ поклажей, сколько таковой пассажиръ можетъ взять съ собою, днемъ 25 коп., а ночью, считая съ 12 часовъ ночи до 6 часа утра, 40 коп. сереб.; о чемъ дало знать Виленскому городскому полицейскому управленію и поручило, сверхъ опубликованія въ установленномъ порядкѣ, выставить эти таксы, къ свѣдѣнію публики, по угламъ улицъ и притомъ вмѣнить въ обязанность всѣмъ содержателямъ гостинницъ, постоялыхъ дворовъ, заѣзжихъ домовъ, кондиторскихъ, трактировъ и прочихъ публичныхъ заведеній имѣть таковыя таксы выставленными на видномъ мѣстѣ, а въ постоялыхъ дворахъ гостинницахъ и заѣзжихъ домахъ, въ каждомъ номерѣ или квартирѣ; извощикамъ же или содержателямъ биржи строго внушить на предь довольствоваться платою по опредѣленной таксѣ подъ опасеніемъ подверженія виновныхъ взысканію; для чего за нарушеніе извощиками правилъ установленъ правленіемъ штрафъ въ пользу города: за первый разъ 3 р., за второй 6 р. и третій разъ 10 р., съ лишеніемъ права заниматься извозомъ на будущее время.

О чемъ отъ губернскаго правленія и доводится до всеобщаго свѣдѣнія.

(Вил. Г. В. N. 7).

Г. начальникъ губерніи, при предложеніи, отъ 28 декабря за N. 10421, передалъ въ губернское правленіе, для надлежащаго распоряженія циркулярное предписаніе г. министра внутреннихъ дѣлъ, отъ 10 декабря за N. 217, о порядкѣ отчужденія частныхъ имуществъ въ городахъ для общественныхъ надобностей. Въ циркулярѣ этомъ сказано: согласно съ дѣйствующими постановленіями относительно отчужденія частныхъ имуществъ въ городахъ, для общественныхъ надобностей, предписаны, какъ о томъ было изъяснено, между прочимъ, и въ циркулярѣ министерства отъ 29 марта 1853 г. слѣдующія правила: если между владѣльцемъ имущества и общественнымъ управленіемъ, для надобностей коего оказывается таковое имущество необходимымъ, не послѣдуетъ добровольнаго соглашенія путемъ покупки или обмѣна, то губернское начальство входитъ съ представленіемъ въ министерство объ испрошеніи, чрезъ государственный совѣтъ, Высочайшаго Именнаго указа на прикужденное отчужденіе имущества. По воспослѣдованіи таковаго указа, губернское начальство входитъ въ сношеніе съ владѣльцемъ отчуждаемаго для общественной надобности имущества, и если онъ въ этотъ разъ предъявитъ требованія умѣренныя, то представляетъ такой отзывъ владѣльца, съ своимъ заключеніемъ, на разрѣшеніе министерства (т. I, учр. мин. ст. 115 прим. 3), если же требованія владѣльца будутъ и по воспослѣдованіи Высочайшаго указа неумѣренными, то губернское начальство представляетъ министерству объ испрошеніи, чрезъ комитетъ гг. министровъ, Высочайшаго соизволенія на учрежденіе коммиссіи для формальной оцѣнки очуждаемаго имущества, (т. X. ч. 1, ст. 577 и 581). По полученіи на сіе разрѣшенія, губернское начальство распоряжается производствомъ оцѣнки на точномъ основаніи ст. 582 и 587 ч. 1-й, т. X, и затѣмъ, представляетъ оную, согласно ст. 588, той же части X т. съ своимъ заключеніемъ, на дальнѣйшее распоряженіе министерства. Между тѣмъ, правила эти, какъ видно изъ дѣлъ министерства, не вездѣ соблюдаются. Частныя имущества, въ явное нарушеніе правъ собственности, отчуждаются прежде, нежели сдѣлано какое либо соглашеніе съ владѣльцемъ онаго или испрошено на то Высочайшее соизволеніе въ установленномъ порядкѣ; затѣмъ неизбѣжно возникаютъ требованія со стороны владѣльца о вознагражденіи его за отчужденное имущество и эти требованія, какъ ни справедливы въ существѣ, нерѣдко ставятъ общественное управленіе въ крайнее затрудненіе при удовлетвореніи оныхъ особенно тамъ, гдѣ не были собраны предварительно нужныя данныя о цѣнности отчужденнаго имущества, а у города нѣтъ запасныхъ средствъ. Вслѣдствіе сего г. министръ предлагаетъ сдѣлать распоряженіе: а) чтобы къ отчужденію частныхъ имуществъ было приступаемо неиначе, какъ по воспослѣдованіи Именнаго указа на отчужденіе; б) чтобы объ испрошеніи такого указа было представляемо лишь тогда, когда въ имуществѣ настоитъ неотложная надобность для какихъ либо государственныхъ или общественныхъ потребностей, и когда имѣются въ виду вѣрныя средства, для полнаго и немедленнаго удовлетворенія владѣльца за такое имущество и в) чтобы затѣмъ, въ настоящемъ случаѣ, были соблюдаемы и всѣ прочія формальности, о которыхъ изъяснено выше.

(Вил. Губ. В. N. 7).

Высочайшимъ приказомъ, по министерству народнаго просвѣщенія, 31-го января, назначенъ причисленный къ министерству народнаго просвѣщенія, съ назначеніемъ состоять въ распоряженіи попечителя Виленскаго учебнаго округа, надворный совѣтникъ КУЛИНЪ—окружнымъ инспекторомъ Виленскаго учебнаго округа.

(Сѣв. Поч. Н. 35)

СЛУЖЕБНЫЯ ПЕРЕМѢНЫ.

Опредѣлены въ штатъ Вил. губ. правленія: кол. рег. Букановскій, и бывшій секретарь Виленской уголовной палаты, кол. асс. Вышомирскій; полицейскимъ приставомъ города Лиды опредѣленъ кол. сек. Захаровъ; ис. д. судебнаго слѣдователя Ивановъ уволенъ отъ службы по домашнимъ обстоятельствамъ, и назначенъ на его мѣсто засѣдатель Виленской гражд. палаты Висленевъ; младшимъ помощникомъ правителя канцеляріи г. начальника губерніи опредѣленъ помощникъ бухгалтера особаго о зем. пов. присутствія губ. секр. Моренцъ, а на мѣсто его состоящій въ штатѣ канцеляріи г. начальника губ. неимѣющій чина Потаповъ; секретарь Виленскаго городоваго магистр. Ревковскій, перемѣщенъ въ Виленскій сиротскій судъ на таковую же должность, на мѣсто его опредѣленъ кол. рег. Доброхотовъ; Ошмянской дворянской опеки письмоводитель Окушко уволенъ отъ службы, на мѣсто же письмоводителя опеки назначенъ помощникъ столоначальника 10 стола правленія, кол. секр. Данишевскій; въ Свенцянскій уѣздный судъ на вакансію помощника секретаря опредѣленъ канцелярскій чиновникъ тогоже суда, кол. рег. Якубовскій; бургомистромъ Трокской городовой ратуши, на мѣсто умершаго Осиповича, впредь до истеченія срока выборамъ, утвержденъ отставной тит. сов. Можейко; регистраторъ Виленской палаты уголовнаго суда, тит. сов. Люгайло, согласно прошенію его, уволенъ отъ службы, а на его мѣсто назначенъ къ исправленію должности регистратора канцелярскій служитель той палаты Сымоновичъ; по Виленской палатѣ государственныхъ имуществъ, чиновникъ особыхъ порученій кол. асс. Карлъ Феликсовъ Павловичъ уволенъ отъ службы по домашнимъ обстоятельствамъ; по Виленскому дворянскому депутатскому собранію уволенъ отъ службы изъ штата канцеляріи дворянскаго собранія графъ Густавъ Плятеръ, согласно прошенію.

(Вил. Губ. В. N. 7).

Отставной губернскій секретарь Александръ ПЕКАРСКІЙ опредѣленъ въ штатъ губернаторской канцеляріи, то есть со времени командирования его въ должность дѣлопроизводителя въ Пинскую коммиссію по политическимъ дѣламъ.

Новогрудскій уѣздный стряпчій ЗАДОРНОВСКІЙ уволенъ отъ настоящей должности, съ зачисленіемъ въ штатъ губернскаго правленія, а на мѣсто его опредѣленъ коллежскій регистраторъ СЛАВОЛЮБОВЪ.

(Мин. Губ. В. Н. 4)

Въ исполненіе предложеній г. начальника Минской губерніи и по постановленію Минскаго губернскаго правленія:

Помощникъ Слуцкаго уѣзднаго исправника штабсъ кап. Заградинъ, по случаю опредѣленія Пружанскимъ уѣзднымъ исправникомъ, уволенъ отъ настоящей должности, а на мѣсто его опредѣленъ состоящій нынѣ военнымъ начальникомъ Ломжинскаго уѣзда Августовской губерніи калужскаго короля Фридриха Вильгельма Прусскаго полка капитанъ Лабунцовъ. Исправляющіе должности судебныхъ слѣдователей: Рѣчицкаго уѣзда Сченсновичъ и Бобруйскаго Савичъ, уволены отъ настоящихъ должностей, съ причисленіемъ перваго въ штатъ губернскаго правленія, а послѣдняго въ штатъ губернаторской канцеляріи, а на мѣсто ихъ опредѣлены исп. д. судебнаго слѣдователя послѣ Сченсновича, Тотемскій уѣздный стряпчій кол. секр. Шуйскій, на мѣсто Савича переведенъ состоящій въ должности слѣдователя по Бобруйскому уѣзду Выщинскій, на мѣсто же сего послѣдняго опредѣленъ кол. секр. Вода. Состоящій въ должности полицейскаго надзирателя Слуцкаго уѣзднаго полицейскаго управленія Зеранинъ, уволенъ отъ сей должности, съ причисленіемъ въ штатъ губернскаго правленія, а на мѣсто его опредѣленъ столоначальникъ Игуменскаго уѣзднаго полиц. упр. Захарченко. Мозырскій сверхштатный ветеринарный врачъ, губ. секр. Берманъ, опредѣленъ полицейскимъ надзирателемъ Мозырскаго уѣзднаго полицейскаго управленія. Канцелярскій чиновникъ Минской палаты государственныхъ имуществъ кол. рег. Адольфъ Новицкій, согласно прошенію, перемѣщенъ въ штатъ губернаторской канцеляріи.

По постановленію Минской казенной палаты: помощникъ контролера, губ. секретарь Александръ Смольскій, опредѣленъ столоначальникомъ въ распорядительный столъ отдѣленія казначействъ палаты, на мѣсто столоначальника Бѣлиновича, опредѣленнаго Игуменскимъ уѣзднымъ казначеемъ; контролеръ контрольнаго отдѣленія палаты, кол. секр. Бѣлинскій, опредѣленный помощникомъ бухгалтера питейно-акцизнаго управленія Минской губерніи, исключенъ изъ числа канцелярскихъ чиновниковъ палаты, а на мѣсто его опредѣленъ контролеромъ, кол. секр. Германъ.

(Минс. Губ. В. N. 5).

По постановленіямъ Могилевской губ. правленія: оставшійся за штатомъ чиновникъ приказа общественнаго призрѣнія Щербаковичъ, опредѣленъ засѣдателемъ въ горецкій уѣздный судъ; столоначальникъ Римско-католической духовной консисторіи Кузьмицкій, назначенъ секретаремъ въ Гомельскую городскую думу; писецъ Гомельскаго городскаго магистрата Илья Павловскій, переведенъ писцомъ въ канцелярію Могилевскаго уѣзднаго предводителя дворянства; канцелярскій чиновникъ канцеляріи г. начальника здѣшней губ. Францъ Печоро, уволенъ отъ службы, по предложенію г. начальника губерніи, съ прекращеніемъ службы съ 23-го апрѣля 1863 г.

По постановленіямъ того же правленія, становой приставъ Климовицкаго уѣзда Парчевскій и засѣдатель Мстиславскаго уѣзднаго суда Рубцовъ согласно предложенію г. начальника губерніи, переведены одинъ на мѣсто другаго; кол. рег. Подобѣдъ, опредѣленъ смотрителемъ въ Мстиславскій городской острогъ; исправлявшіе должности въ губернскомъ правленіи: секретаря 1 отдѣленія Аришевъ, столоначальника 3 стола Цимерманъ, и помощника столоначальника 1 стола Покладъ, утверждены въ настоящихъ должностяхъ; смотритель Мстиславскаго городскаго острога, губ. секр. Витковскій, уволенъ отъ службы по болѣзни.

По распоряженію г. главнаго начальника здѣшняго края, Гомельскимъ городскимъ врачемъ назначенъ лекарь Киселевъ, на мѣсто состоявшаго въ этой должности титулярнаго совѣтника Дорошкевича.

(Мог. Губ. В. N. 4).

Ст. Петербургъ, 19 февраля.

ВЫСОЧАЙШЕЕ ПОВЕЛѢНІЕ.

О порядкѣ составленія приговоровъ объ удаленіи вредныхъ и порочныхъ членовъ изъ тѣхъ обществъ крестьянъ временно-обязанныхъ и собственниковъ, кои заключаютъ въ себѣ менѣе 300 душъ. Государственный совѣтъ, въ общемъ собраніи разсмотрѣвъ заключеніе соединеннаго присутствія главнаго комитета объ устройствѣ сельскаго состоянія и департамента законовъ государственнаго совѣта, по представленію министра внутреннихъ дѣлъ, о порядкѣ составленія приговоровъ объ удаленіи вредныхъ и порочныхъ членовъ изъ тѣхъ обществъ крестьянъ временно-обязанныхъ и собственниковъ, кои заключаютъ въ себѣ менѣе 300 душъ, *мнѣніемъ положилъ*: постановить по сему предмету слѣдующее правило: Всѣ сельскія общества крестьянъ временно-обязанныхъ и собственниковъ, заключающія въ себѣ менѣе 300 душъ, составленные ими приговоры объ удаленіи изъ своей среды кого-либо изъ членовъ, представляютъ предварительно на утвержденіе волостныхъ сходовъ. По утвержденіи сихъ приговоровъ волостными сходами, оные представляются, согласно примѣчанію къ статьѣ 54-й Высочайше утвержденнаго 19-го февраля 1861 года общаго положенія о крестьянахъ, вышедшихъ изъ крѣпостной зависимости, мировому посреднику, который въ дальнѣйшемъ направленіи сего дѣла поступаетъ на точномъ основаніи статьи 157-й того же положенія. Если же приговоры сіи не будутъ почему-либо утверждены на волостныхъ сходахъ, то оные оставляются безъ послѣдствій. ЕГО ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО воспослѣдовавшее мнѣніе Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить, 20-го января 1864 года.

(С. Поч. N. 38).

ПРИКАЗЫ ВОЕННАГО МИНИСТРА.

Февраля 8-го. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) Генералъ-губернаторовъ тѣхъ губерній, гдѣ имъ принадлежитъ, сверхъ того, званіе военнаго губернатора одной изъ подвѣдомственныхъ губерній, считать вредь генералъ - губернаторами подвѣдомственныхъ губерній, безъ присвоенія званія военнаго губернатора, и на этомъ основаніи именовать: рижскаго военнаго, лифляндскаго, эстляндскаго и курляндскаго генералъ-губернатора—лифляндскимъ, эстляндскимъ и курляндскимъ генералъ - губернаторомъ; виленскаго военнаго, ковенскаго, гродненскаго и минскаго генералъ-губернатора—виленскимъ, ковенскимъ, гродненскимъ и минскимъ генералъ-губернаторомъ и кіевскаго военнаго, подольскаго и волынскаго генералъ-губернатора—кіевскимъ, подольскимъ и волынскимъ генералъ-губернаторомъ, и

ИСТОРИЧЕСКІЯ ЗАМѢТКИ

О ЛИТВѢ.

(*Соч. П. В. Кукольника.*)

(Продолженіе. См. N. 19).

Съ этого то времени Витовтъ составилъ предначертаніе овладѣть Вильномъ и вступилъ въ новую борьбу съ Ягайлою. Послѣ разныхъ неудачныхъ предначертаній, онъ обратился къ крестоносцамъ, которые рады были каждому случаю, доставлявшему имъ возможность грабить и опустошать Литву. Собравъ огромную армію и соединясь съ Ливонскими рыцарями, крестоносцы взяли Ковно, сожгли Троки и приблизились къ Вильну. Скиргайло, хотѣвшій остановить ихъ успѣхи, разбитъ былъ въ кровопролитномъ сраженіи за Верками. Наконецъ Вильно было осаждено. Все народонаселеніе его скрылось въ кривой городъ, или нижній замокъ, въ которомъ начальствовалъ Казиміръ Коригайло. Не смотря на отчаянное сопротивленіе, замокъ взятъ. Около 14.000 жителей и съ ними Коригайло погибли отъ непріятельскаго меча. Витовтъ и крестоносцы приступили къ верхнему замку. Москоржевскій, отражавъ всѣ ихъ усилія, держался нѣсколько недѣль. Недостатокъ въ съѣстныхъ припасахъ въ станѣ крестоносцевъ и вѣсть о приближеніи Ягайлы съ Польскимъ войскомъ, заставили осаждающихъ удалиться. Витовтъ отступилъ въ Самогицію. Ягайло по прибытіи въ Вильно смѣнилъ неспособнаго Скиргайлу, давъ ему въ управленіе Кіевъ, а начальство надъ замками поручилъ Яну Олесницкому. Москоржевскій возвратился въ Польшу.

Витовтъ не думалъ отказаться отъ своего намѣренія и на слѣдующій годъ снова явился подъ стѣнами Вильна, соединясь съ крестоносцами, коими начальствовалъ Конрадъ Валленроде. Олесницкій для удобнѣйшей защиты замковъ, сжегъ въ городѣ и тѣ строенія, кои уцѣлѣли отъ разоренія во время послѣдняго нападенія. Крестоносцы расположились огромнымъ станомъ между Францишканскимъ монастыремъ и крывымъ городомъ. Удачная вылазка Олесницкаго, въ которой онъ истребилъ великое множество крестоносцевъ, и приближеніе Скиргайлы съ новыми силами, заставили Валенрода возвратиться въ Пруссію. Въ Вильнѣ не осталось ничего, кромѣ пепла и развалинъ, посреди которыхъ возвышались почернѣвшіе отъ дыму два замка.

Послѣднія два нападенія на Вильно вполнѣ убѣдили Ягайлу въ невозможности бороться съ Витовтомъ. Еще въ 1391 году, онъ отправилъ къ Витовту въ качествѣ посла Генриха, князя Мазовецкаго, который предложилъ ему, отъ имени короля, Вильно съ титуломъ великаго князя, подъ условіемъ, чтобы онъ навсегда прервалъ сношенія съ крестоносцами, не старался отторгать Литвы отъ Польши и оставался всегдашнимъ ея союзникомъ. Витовтъ принялъ эти предложенія въ Риттервердерѣ (Ковнѣ), гдѣ тогда находился, тайно ушелъ отъ крестоносцевъ, овладѣлъ нечаянно построеннымъ Нѣмцами замкомъ Меттенбургомъ на Нѣманѣ, и истребивъ въ засадѣ сильный Нѣмецкій отрядъ, высланный за нимъ въ погоню, прибылъ въ торжествѣ въ Вильно. Вскорѣ самъ Ягайло пріѣхалъ съ Ядвигою въ Литовскую столицу и подтвердилъ условія, предложенныя Генрихомъ. Въ 1392 году Витовтъ вмѣстѣ съ супругою своею коронованъ былъ на великое княжество въ костелѣ св. Станислава.

Витовтъ обратилъ въ то время все свое вниманіе на возобновленіе разоренной столицы, далъ новыя преимущества переселенцамъ, сбиралъ разбѣжавшихся жителей и оказывалъ имъ всевозможную помощь при постройкѣ ихъ жилищъ.

Витовтъ, принявъ въ сильныя руки свои управленіе великимъ княжествомъ, безпрестанно помышлялъ о томъ, чтобы сдѣлать его могущественнымъ и самостоятельнымъ. Князья, управлявшіе особенными удѣлами и нехотѣвшіе ему повиноваться, выгнаны были изъ своихъ владѣній, въ которыя Витовтъ послалъ своихъ намѣстниковъ. Крестоносцы, предпринявшіе противъ него новый походъ, потерявши около тридцати тысячъ человѣкъ, присуждены были заключить съ нимъ миръ. Наконецъ Свидригайло, желая овладѣть Витебскомъ, увеличилъ только могущество своего соперника. Витовтъ, разбивъ и взявъ его въ плѣнъ, присоединилъ къ великому княжеству Витебскъ, Друцкъ и Оршу. Такимъ образомъ онъ составилъ себѣ обширную и сильную державу. Не смотря на договоръ съ Ягайломъ, Витовтъ, не оказывая ему явнаго сопротивленія, управлялъ великимъ княжествомъ совершенно отдѣльно и независимо. Онъ принималъ и угощалъ великолѣпно короля во время посѣщенія имъ Вильна, посылалъ оному богатые дары, но въ дѣйствіяхъ своихъ не давалъ ему отчета и безъ его вѣдома предпринималъ отдаленнѣйшіе походы, имѣя въ виду собственную свою пользу.

Въ 1397 году, Витовтъ, разбивъ Татаръ подъ Азовымъ, перевелъ цѣлый ихъ улусъ въ Литву и поселилъ ихъ на рѣкѣ Вакѣ въ 12-ти верстахъ отъ Вильна. Онъ позволилъ имъ также поселиться въ самой столицѣ и выстроилъ мечеть на предмѣстіи Лукишкахъ. Войны и преслѣдованія значительно уменьшили число Татаръ въ Вильнѣ, остались только въ немъ памятники ихъ существованія— Татарскія ворота и Татарская улица.

Витовтъ, думая постоянно объ отдѣленіи Литвы отъ Польши, хотѣлъ обезпечить себя со стороны восточной Руси. Для этого поддерживалъ дружелюбныя сношенія съ княземъ Тверскимъ и выдалъ дочь свою Софію за великаго князя Московскаго Василія Димитріевича, наконецъ, полагаясь слишкомъ много на свое счастіе, предпринялъ исполинскій подвигъ, надѣясь властвовать надъ Золотою ордою. Покровительствуя Тохтамыша, низверженнаго Тамерланомъ, онъ хотѣлъ возвести его на престолъ въ Сараѣ. Но въ 1399 году былъ на голову разбитъ Едигѣемъ при Ворклѣ и убѣжалъ съ остаткомъ войска съ поля сраженія. 125 тысячъ человѣкъ пало съ обѣихъ сторонъ на полѣ битвы; въ числѣ ихъ находилось 80 русскихъ князей, такъ какъ самую многочисленнѣйшую часть Витовтовыхъ ратниковъ составляли Русскіе. Въ томъ же самомъ году возникъ страшный пожаръ въ Вильнѣ, который истребилъ почти весь городъ. Сгорѣли Каѳедральный костелъ и домъ великаго князя.

(Продолженіе впредь.)

2) Если въ губернію, въ которой имѣетъ мѣстопребываніе генералъ-губернаторъ, будетъ назначено въ званіе военнаго губернатора особое лицо, то ему состоять въ подчиненіи мѣстнаго генералъ-губернатора,—одинаково съ военными губернаторами прочихъ губерній.

Февраля 11-го. По случаю упраздненія званія начальника артиллеріи гренадерскаго корпуса и его управленія,—устроенный въ Москвѣ артиллерійскій учебный полигонъ и завѣдывающій онымъ офицеръ—перечисляются въ вѣдѣніе начальника артиллеріи 2-о резервнаго корпуса, со включеніемъ сего офицера въ штатъ управленія начальника артиллеріи того корпуса.

Февраля 11-го. На основаніи существующихъ постановленій семейства воинскихъ чиновъ, при нахожденіи послѣднихъ на постоянныхъ квартирахъ, или только временной служебной отлучкѣ съ оныхъ,—должны пользоваться тѣми квартирами, кои предоставлены ихъ мужьямъ и отцамъ.

Единственно по поводу политическихъ обстоятельствъ въ западномъ краѣ Имперіи, Высочайше утвержденнымъ мнѣніемъ государственнаго совѣта, объявленнымъ въ приказѣ по военному вѣдомству 8-го апрѣла 1863 года за N. 111, допущено было исключеніе изъ вышеприведеннаго правила, для семействъ генераловъ, штабъ и оберъ-офицеровъ, находящихся на службѣ въ постоянномъ составѣ войскъ виленскаго и варшавскаго военныхъ округовъ, предоставленіемъ симъ семействамъ получать квартирныя деньги въ тѣхъ мѣстахъ внѣ раіоновъ названныхъ округовъ, кои онѣ изберутъ для временнаго жительства, пока умиротвореніе края дастъ возможность вновь переѣхать къ мужьямъ и отцамъ.

Слѣдовательно, право на полученіе семействами квартирныхъ денегъ изъ уѣздныхъ казначействъ обусловливается непремѣнною принадлежностію мужа или отца къ составу войскъ виленскаго, или варшавскаго военныхъ округовъ.

Между тѣмъ, до свѣдѣнія военнаго министерства дошло, что, на основаніи помянутаго приказа N. 111, продолжаютъ получать квартирныя деньги семейства тѣхъ офицеровъ, кои хотя находились на службѣ въ составѣ двухъ названныхъ округовъ, но уже выбыли оттуда, выходомъ въ отставку, личнымъ переводомъ или переходомъ части, въ другія губерніи Имперіи.

Вслѣдствіе сего, для предупрежденія неправильнаго отпуска изъ уѣздныхъ казначействъ квартирныхъ денегъ, предлагаю гг. воинскимъ начальникамъ, немедленно, привести въ извѣстость, кому и съ какого времени изъ семействъ подчиненныхъ имъ чиновъ, по случаю перемѣны службы самого офицера, или измѣненія въ расположеніи части, слѣдуетъ прекратить производство квартирныхъ денегъ изъ уѣзднаго казначейства и сообщить объ этомъ инспекторскому департаменту, указавъ, когда сдѣлано было донесеніе о снабженіи сихъ семействъ, установленными приказомъ N 111, свидѣтельствами на полученіе квартирныхъ денегъ.

Сообщенія эти дѣлать инспекторскому департаменту и на будущее время, какъ только окажется необходимымъ прекратить офицерскимъ семейтвамъ отпускъ квартирнаго довольствія изъ уѣздныхъ казначействъ. (Рус. Инв. N. 39).

Отъ государственнаго банка. Государственный банкъ, дѣлая извѣстными нижепомѣщенныя правила о пріемѣ въ банкъ вкладовъ на проценты, имѣетъ честь довести до свѣдѣнія публики, что правила эти будутъ исполняться въ банкѣ съ 17-го сего февраля, а о введеніи ихъ въ конторахъ государственнымъ банкомъ объявлено будетъ въ свое время.

Правила о безсрочныхъ вкладахъ.

Государственный банкъ, въ видахъ облегченія удобствъ для мѣстъ и лицъ, вносящихъ денежные капиталы для обращенія изъ процентовъ до востребованія и упрощенія счетоводства, постановилъ на будущее время, съ разрѣшенія г. министра финансовъ, слѣдующія правила:

1) На суммы, внесенныя (*) и впредь вносимыя до востребованія т. е. *безсрочно*, государственный банкъ, конторы его и отдѣленія, въ городахъ, гдѣ сіи послѣднія будутъ открыты, платятъ по 3% въ годъ, впредь до новыхъ распоряженій.

2) Каждому вкладчику открывается въ книгахъ, при первомъ взносѣ, особый счетъ и выдается одна разсчетная книжка, на которыя заносятся затѣмъ въ общій итогъ всѣ послѣдующіе взносы того же вкладчика. Книжка пишется исключительно на имя лица или мѣста, для чего подаются лично или присылаются объявленія за подписью вкладчика. Родители, опекуны и мѣста ихъ замѣняющія, могутъ вносить и вынимать вклады, внесенные на имена дѣтей. Всякому дозволяется вносить и брать книжку на имя другаго лица, но востребованіе такихъ вкладовъ принадлежитъ исключительно лицу, въ книжкѣ поименованному.

3) На безсрочное время принимаются вклады: въ первый разъ, при открытіи счета, въ суммахъ не менѣе 100 руб., послѣдующіе взносы отъ того же вкладчика принимаются во всякихъ круглыхъ суммахъ, но не менѣе 30 руб. и безъ копѣекъ. Послѣдующіе взносы на книжку, уже выданную вкладчику, могутъ быть принимаемы отъ всякаго лица, безъ требованія объявленій и подписи вкладчика.

4) Проценты на вклады, внесенные безсрочно, исчисляются по каждому взносу съ 1-го числа слѣдующаго за взносомъ мѣсяца и до 1-го числа мѣсяца, въ который будетъ заявлено о востребованіи, такъ что вкладчикъ пользуется процентами за всѣ полные мѣсяцы пролежанія принадлежащей ему общей суммы.

Проценты высчитываются только въ концѣ года, для всѣхъ вкладчиковъ по 31-е декабря и съ этого времени записываются на счетъ вкладчика. По требованію вкладчика, заявленному въ свое время, съ предъявленіемъ книжки, они могутъ быть причисляемы къ капитальной суммѣ вклада. Непричисленные на семъ основаніи проценты, наросшіе по 31-е декабря истекшаго года, остаются на счету вкладчика до перваго его востребованія, но безъ платежа на нихъ процентовъ.

Сроки взносовъ и востребованій считаются по времени полученія денегъ заявленій, въ банкѣ.

5) Вклады могутъ быть требуемы изъ мѣста, выдавшаго книжку только самимъ вкладчикомъ или по его уполномочію, имъ самимъ подписанному или лицами замѣняющими вкладчика по закону; отъ неграмотныхъ требуется засвидѣтельствованіе полиціи или ближайшаго мѣстнаго начальства. Лица, на имена коихъ взяты были книжки другимъ лицомъ и не оставившія своихъ подписей при взносѣ или впослѣдствіи должны, при востребованіи въ первый разъ, доставить засвидѣтельствованіе своей личности.

6) При востребованіи части капитала со счета вкладчика выдается ему требуемая сумма, включая въ оную прежде всего накопившіеся и записываемые при этомъ въ книжку проценты за полные мѣсяцы истекшаго года, остающіеся не взятыми на счету вкладчика; но никакого расчета процентовъ до 31-го декабря за текущій годъ не дѣлается по количеству требуемой суммы, но, какъ указано въ § 4, проценты за текущій годъ записываются по счету вкладчика въ назначенный для заключенія счетовъ срокъ.

7) При востребованіи всего капитала и закрытіи счета вкладчику, дѣлается общій разсчетъ за все время и за текущій годъ и счетъ его закрывается, а книжка уничтожается.

8) На этомъ основаніи, каждый вкладчикъ имѣетъ съ банкомъ постоянный процентный счетъ за полные мѣсяцы, заключаемый ежегодно 31-го декабря на общую сумму своихъ взносовъ и при востребованіи части капитала, во всякое время по прошествіи 31-го декабря, пользуется процентами, наросшими въ его пользу за полные мѣсяцы истекшаго года, не имѣя надобности дѣлать разсчетовъ или указывать банку о выдачѣ или высылкѣ процентовъ. Достаточно указывать просто сумму, которую вкладчикъ желаетъ получить обратно.

9) Къ книжкѣ вкладчика прилагается таблица процентовъ за полные мѣсяцы и примѣръ разсчета для объясненія, сколько вкладчикъ можетъ требовать изъ своей суммы, не уменьшая капитала.

10) Какъ для послѣдующихъ взносовъ такъ и для востребованій необходимо предъявленіе книжки.

11) Книжки, выданныя по безсрочнымъ вкладамъ, какъ исключительно именныя, ни въ какомъ случаѣ *не могутъ быть*, помимо мѣста, выдавшаго оныя, ни *передаваемы*, ни *закладываемы*, ни *представляемы въ залоги*, ни по *бланковой*, ни по *передаточной* надписямъ, ни по *рѣшенію правительственныхъ мѣстъ*.

12) При переходѣ капитала отъ одного лица или мѣста къ другому, соглашеніе или постановленіе ихъ должно быть заявлено мѣсту, выдавшему книжку, съ предъявленіемъ самой книжки и объявленія новаго пріобрѣтателя.

При этомъ старый счетъ закрывается и старая книжка уничтожается, а новому вкладчику открывается счетъ въ книгахъ и выдается новая книжка.

13) Государственный банкъ предоставляетъ себѣ право и на будущее время, согласно существующимъ правиламъ, возвращать внесенные капиталы, по предъявленіи ему книжки: чрезъ 3 дня, если требуется по оной свыше 25,000 и до 100,000; чрезъ 7 дней, при востребованіи болѣе 100,000 и до 300,000 и чрезъ двѣ недѣли свыше 300,000 рублей.

Въ конторахъ и отдѣленіяхъ банка требуются къ предъявленію книжки, при полученіи за разъ по одной книжкѣ, отъ 20,000 до 50,000 за 3 дня, отъ 50,001 р. до 100,000 р. за 7 дней, и отъ 100,001 руб. и болѣе за 2 недѣли.

14) Потерянныя книжки возобновляются, по объявленіи банку, конторѣ или отдѣленію по принадлежности и по припечатаніи о потерѣ заявленія въ мѣстныхъ вѣдомостяхъ отъ имени вкладчика. Чрезъ двѣ недѣли выдается новая книжка вкладчику за новымъ нумеромъ, причемъ взыскивается 25 к. за новую книжку.

15) Всѣ сіи правила примѣняются одинаково, какъ къ частнымъ лицамъ, такъ и къ обществамъ, мѣстамъ и учрежденіямъ. (Рус. Инв. N. 35)

По распоряженію военнаго начальника варшавскаго отдѣла, владѣлецъ дома Куницкій подвергнутъ денежному штрафу въ 100 руб. за брошеніе изъ его дома камня въ полицейскаго солдата.

Въ Люблинѣ, въ монастырѣ ордена Капуциновъ, найдены различныя бумаги подземнаго правительства, оружіе и типографія. (Рус. Инв. N. 39).

Пожертвованія въ пользу раненыхъ и семействъ убитыхъ въ польскомъ мятежѣ.

По 15-е февраля состояло 11,658 руб. 62¼.

Послѣ того доставлено въ редакцію *Русскаго Инвалида*, отъ управляющаго брестъ-литовскою коммисаріатскою коммиссіею, вырученные писарями этой коммисіи отъ даннаго ими спектакля въ пользу раненыхъ и увѣчныхъ нижнихъ чиновъ, 41 руб. Итого 11,699 руб. 62¼ коп. (Р. И. N. 39).

ЧАСТЬ НЕОФФИЦІАЛЬНАЯ.

ВИЛЬНО.

ОБЪ УЧРЕЖДЕНІИ ВЪ ГОРОДѢ ВИЛЬНО АДРЕСНАГО СТОЛА.

Спѣшимъ увѣдомить нашихъ читателей, что, по приказанію его высокопревосходительства, г-на главнаго начальника края, при губернскомъ правленіи учреждается адресный столъ, въ которомъ нашъ довольно многолюдный городъ нуждался уже давно. Кому, напримѣръ, даже изъ мѣстныхъ, постоянныхъ жителей города не случалось, отыскивая мѣстожительства какого нибудь должностнаго или частнаго лица, терять въ этихъ иногда безплодныхъ поискахъ много драгоцѣннаго времени, которое по справедливой поговоркѣ Англичанъ— тоже деньги? Говоря: *въ этихъ иногда безплодныхъ поискахъ*, мы нисколько не преувеличиваемъ, потому-что, принимая въ соображеніе совершенное равнодушіе здѣшнихъ домовладѣльцевъ и дворниковъ къ свѣдѣнію, (то для нихъ обязательное любопытство) куда переѣзжаютъ ихъ бывшіе квартиранты, нѣтъ ничего мудренаго, что вамъ иногда рѣшительно не возможно узнать, гдѣ отыскиваемое вами лицо проживаетъ, даже тогда, когда вы попадали на слѣдъ его, т. е. когда вамъ было уже извѣстно, гдѣ это лицо квартировало мѣсяцъ, двѣ или три недѣли тому назадъ. За справками вы обращались къ первому встрѣчному, отъ котораго вы рѣдко получали удовлетворительный отвѣтъ, такъ что вотъ по темнымъ и сбивчивымъ указаніямъ, основаннымъ на слухахъ, тоже темныхъ и сбивчивыхъ, вы странствовали изъ улицы въ улицу, изъ дома въ домъ, надоѣдая другимъ и себѣ, вашими распросами, и натыкаясь не рѣдко даже на непріятности со стороны господъ, не больно вѣжливыхъ, получали отвѣтъ: что они-де не справочныя конторы какія."

Если такіе случаи бывали съ постоянными жителями города, то что говорить о пріѣзжихъ!... Никого въ городѣ незная, и имѣя нужду повидаться съ тѣмъ или другимъ изъ городскихъ жителей, пріѣзжій находился въ положеніи человѣка, попавшаго въ лабиринтъ и незнающаго изъ него исхода. Онъ благословлялъ судьбу, когда попадалъ на ловкаго чичероне—въ лицѣ какого нибудь фактора гостинницы, который помогалъ ему въ его поискахъ, что, разумѣется, не обходилось ему безъ лишнихъ расходовъ и траты времени. Но случалось не рѣдко, что пріѣзжій, не повидавшись, съ кѣмъ слѣдовало,—уѣзжалъ безъ успѣха.

Мы не исчисляемъ здѣсь и десятой доли неудобствъ, проистекающихъ отъ неимѣнія въ нашемъ городѣ адреснаго стола, потому-что они болѣе или менѣе извѣстны всѣмъ и каждому, въ особенности же людямъ дѣловымъ и торговымъ, нуждающимся ежечасно въ адресѣ то того, то другаго изъ мѣстныхъ жителей, или изъ пріѣзжихъ.

Но, благодаря новому распоряженію г. начальника края, неудобства эти будутъ въ скоромъ времени устранены. Съ учрежденіемъ адреснаго стола каждому возможно будетъ почти во всякое время дня и ночи (отъ 8 ч. утра до 4-хъ по полудни и отъ 7 до 11 ч. вечера) получать точныя свѣдѣнія о мѣстожительствѣ требуемаго лица и это за ничтожную плату 2 коп.; въ экстренныхъ же случаяхъ, справку можно получить и ночью, ибо въ адресномъ столѣ постоянно будетъ находиться дежурный. Полицейскимъ чиновникамъ и домовладѣльцамъ города Вильно, уже даны надлежащія инструкціи касательно немедленнаго доставленія подлежащихъ свѣдѣній въ адресный столъ. Остается только *строго* наблюдать, чтобы упомянутыя лица исправно исполняли возлагаемыя на нихъ обязанности, дабы изъ-за ихъ упущеній, не страдала репутація такого учрежденія, польза котораго признана вездѣ, гдѣ оно введено. Адресные столы принадлежатъ къ тѣмъ удобствамъ, безъ которыхъ большимъ городамъ трудно обойтись. Для города же Вильно, сдѣлавшагося въ послѣднее время центромъ торговой и административной дѣятельности, почти всего сѣверо-западнаго края, адресный столъ составляетъ уже не одно удобство, не роскошь, а насущную потребность, удовлетвореніе которой не можетъ быть отложено. Что Вильно уже давно нуждается въ адресномъ столѣ, доказательствомъ можетъ служить то обстоятельство, что уже десять лѣтъ, какъ здѣшній статистическій комитетъ признаетъ нужнымъ включать въ издаваемыя комитетомъ памятныя книжки — адресы проживающихъ въ городѣ начальствующихъ лицъ, врачей, фабрикантовъ и ремесленниковъ, присутственныхъ мѣстъ, комитетовъ, коммисеій, аптекъ, типографій, конторъ, магазиновъ и т. д. (Сообщено.)

Священникъ сенненскаго уѣзда села Стовпцовъ, Иванъ Ананичъ, сообщилъ редакціи, что крестьяне Лисичинской волости, Стовпцовскаго и Изгородицкаго обществъ, 9 минувшаго декабря учредили нарочитый праздникъ въ честь ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА, по случаю подаренія имъ пятой части выкупа за земли и прекращенія обязательныхъ отношеній къ владѣльцамъ. Въ этотъ день, по желанію крестьянъ упомянутыхъ обществъ, совершена соборная литургія и молебствіе, съ колѣнопреклоненіемъ, о здравіи и благоденствіи ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА и всего Царствующаго Дома. По окончаніи молебствія всѣ прихожане Стовпцовской церкви дали обѣтъ ежегодно праздновать въ 9 число декабря въ честь ЦАРЯ-Освободителя.

Священникъ Кинцицкой церкви, Чаусскаго уѣзда, Михаилъ Гириловичъ, сообщилъ редакціи, что 26 минувшаго декабря совершены имъ нарочитая литургія и молебствіе о здравіи и благоденствіи ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА, по просьбѣ крестьянъ деревни Займища, а 4 января, такая же литургія и молебствіе, по просьбѣ крестьянъ дер. Ордати.

Крестьяне Любавицкой волости, Оршанскаго уѣзда, 7 минувшаго декабря учредили нарочитый праздникъ по случаю объявленія имъ ВЫСОЧАЙШАГО указа о обязательномъ выкупѣ. Къ празднику были приглашены волостнымъ старшиною: мѣстный благочинный, духовенство Любавицкихъ церквей, нѣсколько помѣщиковъ и другія лица. Праздникъ начался крестнымъ ходомъ изъ Любавицкой Николаевской церкви въ Успенскую, куда была принесена пожертвованная для волостнаго правленія бывшимъ управляющимъ имѣніемъ помѣщика Казиміра Рагозо, купеческимъ сыномъ Павломъ Ивановичемъ Швецовымъ изящно написанная и вставленная въ прекрасную вызолоченную раму икона св. Благовѣрнаго В. Князя Александра Невскаго и поставлена на жертвенникѣ. Затѣмъ благочинный съ двумя Любавицкими священниками совершилъ въ Успенской церкви литургію, на которой были приложены особыя благодарственныя эктеніи и колѣнопреклонная молитва и произнесено благочиннымъ приличное поученіе. По окончаніи литургіи, духовенство, при пѣніи тропаря св. Александру Невскому, вышло изъ алтаря съ его иконою, для совершенія молебствія. Предъ началомъ молебствія, мѣстный становой приставъ прочиталъ ВЫСОЧАЙШІЙ указъ о обязательномъ выкупѣ и поздравилъ крестьянъ съ ЦАРСКОЮ милостію. Послѣ молебствія, при пѣніи тропаря св. Александру Невскому, сдѣланъ крестный ходъ въ Волостное правленіе, гдѣ совершено освященіе воды и молебствіе св. Александру Невскому о здравіи ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА и всего Царствующаго Дома и стѣны правленія окроплены св. водою при пѣніи тропаря: „Спаси, Господи, люди, Твоя....." По окончаніи этой священной церемоніи, находящіеся въ м. Любавичахъ нижніе чины Вяземскаго пѣхотнаго полка пропѣли гимнъ: „Боже, Царя храни!", а крестьяне заключили восторженнымъ „ура!" Затѣмъ, духовенство, и всѣ присутствующіе были приглашены къ обѣду въ одну изъ комнатъ волостнаго правленія, а въ прочихъ комнатахъ и на дворѣ были угощаемы нижніе чины Вяземскаго полка и всѣ собравшіеся на праздникъ крестьяне. За обѣдомъ неразъ были провозглашаемы тосты за здоровье ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА и въ воздухѣ раздавалось восторженное „ура!" (*Сообщено Шаловскимъ благочиннымъ, священникомъ Петромъ Козловскимъ*).

19 сего января въ Могилевскомъ кафедральномъ соборѣ, послѣ литургіи, торжественно, въ присутствіи г. начальника губерніи, г. губернскаго предводителя дворянства, г. вице-губернатора и другихъ чиновниковъ, приняли присягу на вѣрноподданность ГОСУДАРЮ ИМПЕРАТОРУ добровольно явившіеся изъ мятежническихъ шаекъ: помѣщикъ Минскаго уѣзда Михаилъ Кистеръ и крестьяне Сѣнненскаго уѣзда Лукомльской волости Макаръ Долгій и Григорій Бацовъ; а 26 января, такъ же торжественно, въ Могилевскомъ архикафедральномъ костелѣ принялъ присягу на вѣрноподданство ГОСУДАРЮ ИМПЕРАТОРУ Всемилостивѣйше помилованный политическій преступникъ, сынъ помѣщика Георгій Дунинъ. (Мог. Губ. В. N. 4).

Въ N. 11 *Русскаго Инвалида* сообщено было извѣстіе объ удачныхъ дѣйствіяхъ въ Люблинской губерніи летучаго отряда отъ войскъ кіевскаго военнаго округа, подъ начальствомъ Новгородскаго драгунскаго полка капитана Бурдіана. По возвращеніи отряда изъ экспедиціи, при вступленіи его 6 января въ м. Любомль, жители мѣстечка привѣтствовали войско радостными поздравленіями по случаю успѣшнаго окончанія экспедиціи, выраженіями своего сочувствія къ нимъ и пожеланіями подобныхъ же успѣховъ въ будущемъ. Еврейское сословіе, государственные крестьяне и мѣщане поднесли отряду хлѣбъ и соль; мѣстный священникъ встрѣтилъ войско съ крестомъ и хоругвіями, сказалъ приличное случаю слово и отслужилъ благодарственный молебенъ. Послѣ молебна казакамъ и драгунамъ поднесено было по чаркѣ вина и по булкѣ бѣлаго хлѣба. На другой день отслуженъ былъ въ церкви вторичный благодарственный молебенъ. Такой радушный пріемъ отряда жителями м. Любомля произвелъ весьма пріятное впечатлѣніе на войска и воодушевилъ ихъ еще болѣе къ достиженію желаемой цѣли—водворенія общаго спокойствія. (Русс. Инв. N. 39).

Корреспондентъ *Спб. Вѣд.* пишетъ изъ Варшавы отъ 9-го февраля: Всѣ послѣднія происшествія и аресты убѣждаютъ насъ, что въ настоящее время подпольное правительство переполнено гимназистами старшихъ классовъ, или учениками главной школы. Вѣроятно коноводы, не находя для себя поддержки между самостоятельными людьми, обратились къ патріотизму юношей! Агитаторы не щадятъ молодости и, разжигая страсти подростающаго поколѣнія, отрываютъ его отъ книги и болѣе подходящихъ къ его возрасту занятій. Не странно ли, что молодые люди, иногда даже дѣти, не имѣющія практическаго смысла, хотятъ поколебать силу вещей. Кто поумнѣе, тотъ давно опомнился и отказался отъ безполезнаго сопротивленія. Взволновать же умы пылкаго юношества очень легко, и не мудрено, что почти при всякомъ арестѣ учениковъ у нихъ находятъ документы, доказывающіе ихъ связь съ агитаторами. (Сѣв. Поч. N. 38).

Намъ пишутъ изъ Варшавы, отъ 11-го февраля:

Опять сдѣлано весьма важное дѣло, которое нанесло страшнѣйшій ударъ революціонной партіи. Вамъ извѣстно, вѣроятно, что въ народной организаціи существуетъ постановленіе, по которому соблюдается строжайшая тайна между членами организаціи, такъ что каждый членъ знаетъ только своихъ подчиненныхъ и начальника; затѣмъ болѣе высшихъ властей не знаетъ. Кромѣ того, существуетъ у нихъ постановленіе, по которому всякій выбывшій членъ мгновенно замѣщается новымъ членомъ, для чего всегда и есть у нихъ особый кандидатъ, который сейчасъ и вступаетъ въ должность своего предшественника, въ случаѣ его арестованія. Съ арестованіемъ Богуславскихъ (Станислава и Владислава) — отца и сына, было взято полицейское управленіе народной организаціи; но оно было сейчасъ же возстановлено, и вотъ доказательство. Варшавская полиція открыла начальника города, инспекторовъ тайной подземной полиціи и другихъ лицъ, назначенныхъ на эти мѣста народнымъ правленіемъ уже послѣ арестованія Богуславскихъ, Лауеровъ и ихъ сотоварищей. 2-го февраля (стараго стиля) къ коммиссару перваго цыркула, г. Дроздовичу, явился бывшій чиновникъ аппелляціоннаго суда, Осипъ Очеховскій, и объявилъ ему, что онъ получилъ отъ занимающаго мѣсто подъ-аптекаря у Бѣльковскаго, Люціана Корицкаго, назначеніе отъ начальника народовой полиціи на обязанность коммиссара перваго цыркула, и при этомъ представилъ нашему коммиссару эту бумагу съ обѣщаніемъ и желаніемъ непремѣнно указать всѣхъ лицъ, принадлежащихъ къ народовой организаціи. Къ этому онъ прибавилъ, что Люціянъ Корицкій, по собственнымъ его словамъ, самъ состоитъ инспекторомъ тайной полиціи и показывалъ ему даже на то номинацію отъ начальника miasta. Г. Дроздовичъ сейчасъ же съ Очеховскимъ отправился къ варшавскому оберъ-полиціймейстеру, барону Фредериксу, и объяснилъ ему въ чемъ дѣло. Г. Фредериксъ потребовалъ къ себѣ Очеховскаго и тотъ ему подтвердилъ тоже самое, объяснивъ, что такъ какъ онъ только еще выбранъ въ члены организаціи, то хотя ему и извѣстны почти всѣ главные начальники и члены, но онъ ихъ знаетъ пока только лично, не зная адрессовъ ихъ; поэтому Осипъ Очеховскій просилъ оберъ-полиціймейстера дать ему семидневный срокъ для должнаго разузнанія всего необходимаго къ болѣе успѣшному дѣйствію и открытію революціонеровъ, на что баронъ Фредериксъ и согласился, но въ тоже время сдѣлалъ секретное распоряженіе, чтобы въ теченіе этихъ семи дней за Осипомъ Очеховскимъ тайно слѣдили. Въ этотъ промежутокъ времени отъ 2-го до 9-го февраля (стараго стиля) Осипъ Очеховскій приходилъ къ барону Фредериксу три раза по ночамъ, и докладывалъ ему о различныхъ порученіяхъ, возлагаемыхъ на него революціоннымъ начальникомъ города. Вотъ въ этомъ-то высказалась слабость настоящаго революціоннаго правительства. Оно принялось снова за старыя вещи и хотѣло запретить Полякамъ посѣщать театръ. Начальникъ мяста далъ народовому коммиссару перваго цыркула, Осипу Очеховскому, для раздачи, объявленія на печатныхъ бланкахъ, воспрещающія извѣстнымъ лицамъ (живущимъ въ первомъ цыркулѣ) посѣщать театръ, и печатные бланки для понужденія жителей, не внесшихъ податковъ, къ уплатѣ податей, которыя Осипъ Очеховскій и представилъ варшавскому оберъ-полиціймейстеру, барону Фредериксу.

По прошествіи назначеннаго семидневнаго срока, т. е. 9-го февраля, оберъ-полиціймейстеръ, сдѣлавъ съ своей стороны всѣ необходимыя распоряженія, собралъ у себя на квартирѣ, къ 10 часамъ вечера, пристава перваго слѣдственнаго отдѣленія, ротмистра Нушкарева, коммиссара перваго цыркула, г. Дроздовича и нѣсколько офицеровъ, и человѣкъ пятнадцать извѣстныхъ по своей преданности, усердію и расторопности нижнихъ чиновъ и всѣхъ ихъ отправилъ, по указанію Осипа Очеховскаго, уже успѣвшаго собрать всѣ нужныя свѣдѣнія, для разысканія главныхъ виновниковъ въ дѣлѣ революціи, а именно, инспекторовъ тайной полиціи народнаго правленія, Люціана Корицкаго и Казиміра Михайловскаго, а также коммиссара народнаго правленія, Казиміра Якубовскаго, и нѣкоторыхъ другихъ должностныхъ лицъ организаціи, занимающихъ въ ней различныя должности, по уполномоченію начальника miasta, именно: Люціана Ванневскаго, Станислава Піонтковскаго и Войцѣха Новицкаго и наконецъ Ксаверія Рогульскаго, у котораго они собирались для совѣщаній. Всѣ эти лица, отправленными офицерами, къ двумъ часамъ ночи, были арестованы и доставлены въ квартиру оберъ-полиціймейстера, гдѣ, по размѣщеніи ихъ по отдѣльнымъ комнатамъ, было немедленно присту-

---

(*) Вкладчики, внесшіе свои капиталы до опубликованія сихъ правилъ, при востребованіи своихъ вкладовъ въ первый разъ, пользуются процентами и за причитающіеся на прежнемъ основаніи дни, не составляющіе полнаго мѣсяца; при чемъ накопившаяся на ихъ счету сумма капитала, записывается съ новаго срока, а проценты заносятся особо на счетъ принадлежащихъ вкладчику процентовъ.

плено, въ присутствіи барона Фредерикса, къ допросу, начиная съ тѣхъ, которые по собраннымъ свѣдѣніямъ оказались болѣе важными. Такимъ образомъ, начали допросъ съ инспекторовъ тайной полиціи, Казиміра Михайловскаго и Люціана Корицкаго; снятіе ихъ показаній окончилось только къ пяти часамъ утра. Изъ этихъ лицъ Казиміръ Михайловскій, въ самомъ непродолжительномъ времени, сознался почти во всемъ, Люціанъ Корицкій долго отказывался отъ всего, но рѣшился наконецъ сознаться, и то послѣ настойчивыхъ допросовъ и послѣ ясныхъ доказательствъ и фактовъ, высказанныхъ Казиміромъ Михайловскимъ. Впослѣдствіи Люціанъ Корицкій былъ доведенъ до полнаго сознанія и когда оберъ-полицiймейстеръ спросилъ его, кто здѣсь начальникъ мяста, предваривши напередъ Корицкаго, что ему уже извѣстно кто онъ, что Корицкій знаетъ его и что въ случаѣ запирательства, онъ будетъ вынужденъ къ сознанію уликами въ глаза и очною ставкою, Люціанъ Корицкій показалъ, что начальникомъ „miasta" въ Варшавѣ въ настоящее время какой-то господинъ Леонъ, котораго мѣсто жительства и настоящую фамилію знаетъ другой инспекторъ тайной полиціи, Казиміръ Михайловскій. Тогда приступили вторично къ допросу Михайловскаго, и онъ сейчасъ же объяснилъ, что революціонный начальникъ города, Леонъ, живетъ на Журавьей улицѣ, въ девятомъ цыркулѣ, въ домѣ подъ N. 1614, а замельдованъ въ домовой книгѣ подъ именемъ Теофиля Пиляшинскаго, которое, какъ надо полагать, и есть его настоящая фамилія, если только онъ не жилъ тамъ по фальшивому паспорту. Вслѣдствіе этого въ домъ подъ N. 1614 немедленно былъ отправленъ коммиссаръ перваго цыркула, г. Дроздовичъ, съ двумя офицерами и дозорцами, для арестованія Леона и производства въ его квартирѣ строжайшаго обыска. Указаніе инспектора тайной полиціи, Казиміра Михайловскаго, оправдалось: дѣйствительно въ указанномъ мѣстѣ Леонъ былъ найденъ въ квартирѣ, состоящей изъ одной комнаты, рѣшительно безъ всякихъ вещей; эта комната его была расположена между многими другими, тоже совершенно пустыми. Изъ этой обстановки квартиры революціоннаго начальника города, можете заключить, что квартира эта лишь временная и служитъ только для болѣе удобнаго укрывательства его отъ преслѣдованія нашей полиціи. Предположеніе это тѣмъ болѣе оказывается справедливымъ, что кромѣ Леона во всѣхъ комнатахъ не оказалось болѣе никого изъ квартирующихъ. Вслѣдствіе всего этого нужно предполагать, что Леонъ или Теофилъ Пиляшинскій имѣетъ еще другія квартиры съ большими для него удобствами, въ которыхъ онъ, разумѣется, и скрывается подъ разными чужими фамиліями, имѣя для этого фальшивые паспорты, что и даетъ ему возможность постоянно скрываться отъ преслѣдованія полиціи.

Революціонный начальникъ города Леонъ, доставленный въ квартиру оберъ-полиціймейстера, въ ту же ночь немедленно былъ приведенъ къ допросу, но отъ всего отказался и упорно стоялъ на своемъ, даже послѣ очной ставки съ его помощникомъ, инспекторомъ тайной полиціи, Корицкимъ, который въ глаза ему говорилъ, кто онъ такой и называлъ его по имени. Только въ $7\frac{1}{2}$ часовъ утра, съ наступленіемъ уже дня, были окончены всѣ допросы и арестованные разсажены подъ строгимъ карауломъ по отдѣльнымъ нумерамъ, чтобы они не могли имѣть между собою разговоровъ и совѣщаній. По этому арестованію теперь назначено слѣдствіе, которое поручено ротмистру Пушкареву. Въ заключеніе своего письма я сообщу вамъ слѣдующую интересную и важную новость. Изъ Люблина пишутъ во „Всеобщемъ Девникѣ", что въ ночь съ 30 на 31 января, при бывшей ревизіи въ костелѣ отцевъ капуциновъ, найдено весьма много бумагъ подземнаго правительства, оружіе и революціонная типографія. *П. М.* (С. П. В. N. 38).

Въ N 40 Сѣв. Почтѣ напечатано:

Корреспондентъ *Голоса* пишетъ, отъ 11-го февраля: Бывшіе въ Варшавѣ для совѣщаній начальники главныхъ и нѣкоторыхъ второстепенныхъ военныхъ отдѣловъ, генералъ-лейтенанты: Бельгардъ 1, Ушаковъ, Хрущовъ и Семека и свиты ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА генералъ-маіоры: князья Витгенштейнъ и Шаховской отправились обратно въ свои отдѣлы. Изъ провинцій слухи вообще утѣшительны. Бандъ нѣтъ совершенно, потому что нельзя считать бандами жалкіе остатки повстанцевъ, скитающихся изъ одного лѣса въ другой и не имѣющихъ пріюта. Бургомистры городовъ и мѣстечекъ, войты гминъ, помѣщики и солтысы, всѣ самымъ исправнымъ образомъ доносятъ военнымъ властямъ о появленіи повстанцевъ, и укрывательствъ въ подобныхъ случаяхъ очень мало. Въ этихъ сообщеніяхъ жителей о бандахъ надо прежде всего видѣть то, что сила нашего правительства превозмогла всѣ препятствія и заставила всѣхъ исполнять свой долгъ; желанія содѣйствовать правительству еще мало, но уже хорошо и то, что въ его силу вѣрятъ несомнѣнно и ей повинуются безпрекословно. Понятно, что революціонеры всячески стараются удержать остатки повстанцевъ въ лѣсахъ, и потому распускаютъ слухи, что всѣ явившіеся изъ бандъ добровольно, приводятся москалями къ присягѣ, съ тою цѣлью, чтобы потомъ быть забранными въ солдаты; то же распускали и о конскриптахъ, которые назначены властями по обыкновенію, но о которыхъ и не думали. Этими ложными слухами колеблютъ польскую молодежь и вселяютъ въ нее недовѣріе къ нашему правительству. Для противодѣйствія этому, неоднократно уже были объявляемы въ газетахъ правила о водвореніи на жительство мятежниковъ, возвращающихся изъ банды. Строгое и неуклонное исполненіе этихъ правилъ лучше всего показываетъ населенію виды правительства, и потому злоухищренія революціонныхъ агентовъ не имѣютъ полной силы, хотя, безъ сомнѣнія, есть много легковѣрныхъ головъ, которыя вѣрятъ всѣмъ распускаемымъ нелѣпостямъ.

Дѣятельность повстанцевъ замѣтно пріутихла. Разбоевъ, производимыхъ шайками, и разграбленій почтъ несравненно меньше; о довудцахъ не слышно, и самые главные изъ нихъ, какъ Крукъ и Боссакъ, живутъ въ Галиціи, гдѣ не думаю, чтобы не знали о нихъ и ихъ мѣстопребываніи, но галиційскія власти смотрятъ на все какъ-то сквозь пальцы. Въ 1863 году, особенно съ марта по августъ, австрійцы спокойно дозволяли всей галиційской сволочи формироваться въ шайки и переходить въ Царство польское. Отъ подобнаго образа дѣйствій была прямая выгода: край освобождался отъ самыхъ ненадежныхъ людей, и освобождался почти навсегда, потому что большая часть повстанцевъ, вступавшихъ въ царство изъ-за границы, была уничтожаема. Впослѣдствіи австрійцы стали оказывать болѣе энергіи: нѣкоторымъ бандамъ не удалось перейдти черезъ границы—австрійскія войска ихъ задержали; бѣгущихъ изъ царства лицъ стали также задерживать. Относительно польскаго мятежа, Австрія была поставлена совершенно въ другія условія, чѣмъ мы. Въ то время, когда мы уничтожали вооруженныя банды, посылаемыя по большей части изъ-за границы, Австрія спускала намъ всю свою сволочь и зорко слѣдила за болѣе существеннымъ дѣломъ, корнемъ революціи—народовою организаціею. Мятежники, собиравшіеся въ шайки, несравненно менѣе опасны членовъ организаціи. Повстанцы—это жертвы, высылаемыя на убой революціею. Въ началѣ 1863 года, мы въ Царствѣ польскомъ долгое время имѣли дѣло только съ однѣми шайками и не имѣли никакихъ почти слѣдовъ организаціи. Вотъ почему, несмотря на страшныя пораженія лѣсовниковъ, революція не только не ослабѣвала, но пускала въ краѣ все глубже и глубже свои корни. Австрія была въ болѣе счастливомъ положеніи: она сразу могла наложить руку на организацію и истребляетъ ее весьма ревностно. Безконечные аресты сбиваютъ съ толку революціонеровъ, и въ Галиціи и въ царствѣ ихъ забираютъ цѣлыми кучами.

Въ самой Варшавѣ, гнѣздѣ мятежа, преслѣдованіе народовой организаціи идетъ неустанно, пишетъ корреспондентъ, и при этомъ сообщаетъ свѣдѣнія о захватѣ второй революціонной организаціи въ Варшавѣ.

Справочная сложная цѣна на провіантъ, фуражъ и пр. по минской губерніи за январь 1864 года.

	Р.	К.
Муки ржаной четверть въ 7 пудъ 10 фунтовъ безъ мѣшка и куля	3	96
Ржи четверть 8-ми четвериковой мѣры безъ мѣшка и куля: сухой	4	11
— сыромолотной	3	51
За перемолъ отъ четверти	„	54
Крупъ четверть 8-ми четвериковой мѣры безъ мѣшка и куля:		
Гречневыхъ	7	3
Овсяныхъ	8	23
Ячныхъ	5	82
Пшенныхъ	8	91
За четверть 8-ми четвериковой мѣры безъ мѣшка и куля:		
Овса	2	61
Пшеницы	8	—
Ячменя	3	62
Гречихи	3	33
Гороху	4	85
Соли крымской пудъ	„	97
Сѣна пудъ мурожнаго	„	36
— урѣчнаго	„	$26\frac{1}{2}$
Соломы яровой пудъ	„	13
— ржаной пудъ	„	$10\frac{1}{2}$
Ведро вина въ уѣздахъ	„	—
— въ раздробь	3	$10\frac{1}{2}$
Говядины пудъ	1	67
Рогожные кули: мучной	„	$27\frac{1}{2}$
— крупяной	„	$26\frac{1}{2}$
Холщевой четвертной мѣшокъ	„	42
Плата за денную работу одному человѣку	„	35
Плата за денную работу одному человѣку съ лошадью	„	$92\frac{1}{2}$
Плата за денную работу одному человѣку съ парою воловъ	„	87
Байдаки со всѣми снастями, помѣщающіе 800 кулей	1100	—
— — 600 кулей	600	—
Дубъ со всѣми снастями, помѣщающій 80 кулей	80	—
Лодка, помѣщающая грузу отъ 20 до 25 пудовъ	9	—
На перевозку сухимъ путемъ за 100 верстъ отъ четверти:		
Муки	2	12
Ржи	2	28
Крупъ	2	18
Овса	1	57
Отъ пуда сѣна	„	24
За сажень трехполѣнныхъ дровъ:		
Сосновыхъ	5	87
Березовыхъ	6	35
Ольховыхъ	6	3
Еловыхъ	5	14
За одноконную подводу съ тяжестію отъ 15 до 25 пудъ, съ провозомъ отъ 25 до 30 верстъ въ сутки	1	60
За срочную троечную подводу съ тяжестію отъ 25 до 50 пудъ въ разстояніи 50 верстъ въ сутки	3	64

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

АНГЛІЯ.

Колебанія англійскаго правительства, въ рѣшительную минуту развязки шлезвигъ-голштинской распри, приписываются въ Лондонѣ вліянію королевы Викторіи и ея сочувствію къ германскимъ стремленіямъ, главнымъ представителемъ которыхъ является братъ ея покойнаго мужа, герцогъ Эрнстъ саксенъ-кобургъ-готскій, уже нѣсколько лѣтъ стоящій во главѣ либеральной и унитарной германской партіи. Англичане утверждаютъ, что лорды Пальмерстонъ и Россель, оставивъ на произволъ судьбы Данію въ самую рѣшительную для нея минуту, повиновались волѣ своей королевы. Говорятъ даже, что вліянію этой воли подчинился даже лордъ Дерби, глава оппозиціи, обѣщавшій королевѣ, что онъ не подыметъ вопроса о довѣріи къ дѣйствіямъ министерства на почвѣ шлезвигъ-гольштинскаго затрудненія.

Съ перваго раза это кажется немного страннымъ. Мы уже давно привыкли видѣть, что иниціатива королевской власти въ Англіи совершенно исчезаетъ за дѣятельностью министерства, которая исключительно одна видна Европѣ. Царствованіе королевы Викторіи донынѣ, какъ нельзя болѣе, способствовало утвержденію такого мнѣнія въ европейской публикѣ. Конституціонная государыня Англіи съ рѣдкою гражданскою доблестью, отреклась отъ дарованной ей англійскими законами иниціативы въ дѣлахъ внѣшней политики и умѣла подчинять свои личныя симпатіи и антипатіи требованіямъ государственной необходимости. Англійскіе первые министры имѣли донынѣ полную возможность дѣйствовать вполнѣ цѣлесообразно и послѣдовательно, не отступая отъ разъ начертаннаго себѣ плана. Это и было, какъ кажется, одною изъ главныхъ причинъ необыкновенной успѣшности и серьезнаго вліянія на Европу англійской политики.

Кончина горячо любимаго супруга произвела сильное впечатлѣніе на королеву Викторію. Властительница имперіи, въ которой никогда не заходитъ солнце, вдругъ отдалась уединенію, изъ котораго выходила только во время путешествій на родину своего супруга. Путешествія эти не обращали на себя особеннаго вниманія европейской публики, а между тѣмъ они, какъ оказывается, имѣли огромное вліяніе на политику Англіи въ одномъ изъ самыхъ важныхъ, въ настоящую минуту, для Европы вопросовъ, именно въ въ вопросѣ шлезвигъ-голштинскомъ.

Въ германіи королева Викторія встрѣчалась съ самымъ горячимъ, самымъ дѣятельнымъ и самымъ крайнимъ приверженцемъ идеи германскаго единства, герцогомъ Эрнстомъ кобургъ-готскимъ, братомъ покойнаго принца Альберта. Извѣстно какое обширное вліяніе имѣетъ въ Германіи этотъ властитель незначительнаго герцогства, этотъ рыцарь германскаго унитаризма, которому нѣмецкіе энтузіасты уже давно пророчатъ корону германскаго императора. Обаяніе личности и характера герцога Эрнста такъ велико, что ему поддаются даже германскіе республиканцы, и нѣтъ ничего удивительнаго, что королева Викторія увлеклась воззрѣніями человѣка, который съумѣлъ увлечь даже такихъ людей, какъ Шульце-Деличъ и его партія.

Подъ вліяніемъ такого-то впечатлѣнія застала королеву датско-германская распря, и вліяніе это отразилось на политикѣ Англіи. Пока вопросъ держался на почвѣ дипломатическихъ переговоровъ, лорды Пальмерстонъ и Россель дѣйствовали совершенно самостоятельно и вели дѣла такъ, что Данія имѣла полное право ожидать вооруженной помощи Англіи въ роковую минуту. Такой образъ дѣйствій былъ вполнѣ согласенъ какъ съ достоинствомъ англійской политики, такъ и съ интересами великобританской націи. Неприкосновенность и цѣлость Даніи были существенно важны для Англіи, по множеству политическихъ и коммерческихъ причинъ. Но вотъ настала рѣшительная минута. Австрія и Пруссія, вопреки всѣмъ международнымъ правамъ и обязательствамъ трактатовъ, вторглись съ оружіемъ въ рукахъ въ Шлезвигъ. Образъ дѣйствій англійскаго правительства, казалось, не подлежалъ никакому сомнѣнію: вся его предъидущая политика неотразимо увлекала Англію къ вооруженному вмѣшательству въ дѣло. И что же? Ничего подобнаго не случилось. Англія ограничилась дипломатическими замѣчаніями и демонстраціями, на которыя Австрія и Пруссія едва удостоили отвѣчать и которыя не остановили движенія ихъ войскъ внутрь Шлезвига.

Роль, которую пришлось разыграть, въ этомъ случаѣ, лорду Росселю, была, дѣйствительно, очень странна, и остроумная насмѣшка опозиціи, уподобившая достопочтеннаго графа Джона Боттому-ткачу, была очень мѣтка. Этотъ достолюбезный ткачъ, одно изъ дѣйствующихъ лицъ шекспировской комедіи „Сонъ въ лѣтнюю ночь", является на сцену въ львиной шкурѣ и, высунувъ изъподъ нея голову, наивно приглашаетъ публику не пугаться, объясняя, что онъ вовсе не левъ, а Боттомъ-ткачъ, человѣкъ тихій и незадорный, хотя и рычитъ по львиному. Грозныя депеши лорда Росселя, окончившіяся такимъ бездѣйствіемъ въ рѣшительную минуту, сильно напоминали ревъ мнимаго льва. Насмѣшка опозиціи была, конечно, очень удачна; но поведеніе ея въ парламентѣ было совершенно необъяснимо. Тори нападали на министерство лорда Пальмерстона за то, что оно унизило Англію задорной политикой, разрѣшившейся бездѣйствіемъ, а между тѣмъ сами, при всякомъ случаѣ, заявляли, что не хотятъ войны за Данію. Все это было крайне нелогично и совершенно несогласно съ той послѣдовательностью, которою вообще отличаются въ своихъ дѣйствіяхъ англійскіе государственные люди.

Если допустить, что предположеніе о личномъ вмѣшательствѣ королевы Викторіи въ политику Англіи по шлезвигъ-голштинскому вопросу справедливо, то вся эта запутанность и непослѣдовательность въ образѣ дѣйствія англійскаго министерства и англійской опозиціи, объясняется очень просто. Королева по конституціи имѣетъ верховный голосъ въ вопросахъ о мирѣ и войнѣ, и захотѣла воспользоваться нынѣ своимъ правомъ. Въ самую рѣшительную минуту, когда политика ея министерства, требовала, чтобъ Англія явилась съ оружіемъ въ рукахъ на помощь Даніи, англійская государыня объявила свое veto и не согласилась на войну съ Германіей.

Понятно, въ какое положеніе ставилъ этотъ отказъ министерство. Ему приходилось вдругъ измѣнить свой образъ дѣйствій, въ такое время, когда невозможно было благополучно перейти изъ угрожающаго положенія въ положеніе безстрастнаго зрителя. Отсюда прямо вытекаетъ та путаница и противорѣчія, которыми вдругъ начинаетъ изобиловать англійская политика въ шлезвигъ-голштинскомъ дѣлѣ. Но если вѣрить слухамъ, то вліяніе королевскаго veto отразилось также на опозиціи и совершенно связало руки консерваторамъ, которымъ пришлось нападать на министерство, не имѣя при этомъ никакой возможности обѣщать націи, вслучаѣ вступленія торіевъ въ министерство, политики болѣе рѣшительной и мужественной. Наконецъ, ипотеза о вмѣшательствѣ королевы объясняетъ также и то пренебреженіе, съ которымъ Австрія и Пруссія обошлись съ замѣчаніями англійскаго правительства. Если герцогъ кобургъ-готскій имѣлъ возможность поручиться вѣнскому и берлинскому дворамъ въ томъ, что королева Викторія не допуститъ Англію до вооруженной помощи Даніи, то гг. Рехбергъ и Бисмаркъ имѣли, конечно, полную возможность продолжать затѣянное ими дѣло и не обращать вниманія на угрозы и воинственный тонъ депешъ лорда Росселя. Но предположеніе о личномъ вмѣшательствѣ королевы Викторіи въ шлезвигъ-голштинскій вопросъ *объясняя* дѣйствія англійскаго министерства, вовсе еще не извиняетъ лордовъ Пальмерстона и Росселя. Конституціонные мини-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLJA.

Wahanie się rządu angielskiego, w stanowczéj chwili wyrokującéj o losach sprawy szlezwigsko holsztyńskiéj, przypisują w Londynie wpływowi królowéj Wiktorji i jéj współczuciu dla dążności niemieckich, których naczelnym przedstawicielem jest brat zeszłego jéj małżonka, Ernest książę sasko-koburgsko-gotajski, przodkujący już od dawna wyzwolonemu niemieckiemu stronnictwu jednoty. Anglicy utrzymują, że lordowie Palmerston i Russell, którzy w chwili ważenia się przyszłości Danji rzucili ją na grę biegu wypadków, musieli w tém uledz woli swéj monarchini. Utrzymują nawet, że wpływowi téj woli poddać się musiał przywódca oppozycji lord Derby i obiecał, że kwestji zaufania w czynnościach ministrów nieprzeniesie na pole powikłań szlezwigsko-holsztyńskich.

Na pierwszy rzut oka wydaje się to nieco dziwném; przywykliśmy bowiem od dawna do tego, że początkowanie królewskie w Anglji zupełnie gasło wobec działalności ministerstwa, działalności, która sama jedna występowała przed Europą. Panowanie królowéj Wiktorji aż do dziś dnia pod każdym względem sprzyjało obiegowi takiego mniemania wśród publiczności europejskiéj. Konstytucyjna królowa angielska, z nieporównaną stałością cywilną, zrzekła się zapewnionego jéj prawami angielskiemi początkowania w sprawach polityki zagranicznéj, i umiała poddawać osobiste swoje skłonności i niechęci pod wymagania potrzeb publicznych. Pierwsi ministrowie angielscy mogli dotychczas ze wszelką swobodą, postępować zupełnie zgodnie z powziętym celem i niezbaczając od planu nakreślonego z góry. To właśnie, jak ze słusznością wnosić można, było główną przyczyną bezprzykładnego powodzenia i przeważnego wpływu polityki angielskiéj na sprawy Europy.

Zgon ukochanego małżonka wywarł głębokie wrażenie na umysł królowéj Wiktorji. Pani mocarstwa, w którém słońce nigdy niezachodzi, oddała się nagle samotności, z któréj wychodziła tylko na czas podróży do ojczyzny swego małżonka. Te podróże niezwracały w swoim czasie szczególnéj uwagi publiczności europejskiéj; aż oto się okazuje, że spoczywała w nich ogromna dźwignia polityki angielskiéj w jedném z najważniejszych dziś dla Europy zagadnień, a mianowicie w sprawie szlezwigsko-holsztyńskiéj.

Królowa Wiktorja spotykała w Niemczech najgorętszego, najczynniejszego i najbardziéj posuniętego naprzód stronnika jednoty niemieckiéj, Ernesta księcia koburgsko-gotajskiego, brata zeszłego jéj małżonka Alberta. Wiadomo, jak rozległego wpływu używa w Niemczech ten pan szczupłego księstwa, ten rycerz jednoty niemieckiéj, któremu zapaleńcy germańscy od dawna już przepowiadają koronę cesarza niemieckiego. Urok osobistości i charakteru księcia Ernesta tak jest potężny, że ulegają mu nawet republikanie niemieccy; nic przeto dziwnego, że królowa Wiktorja dała się skłonić do poglądów człowieka, który potrafił zhołdować nawet takich ludzi, jak Schultze-Delitsch i jego stronnicy.

Owoż gdy królowa zostaje pod wpływem takiego wrażenia, wynurzyła się zatarga duńsko-niemiecka i wpływ ten podziałał na politykę Anglji. Dopóki pytanie nieschodziło z pola rokowań dyplomatycznych, lordowie Palmerston i Russell działali zupełnie samodzielnie i dali taki obrót sprawie, że Danja miała wszelkie prawo polegać w ciężkiéj dla się dobie na zbrojnéj pomocy Anglji. Taki sposób postępowania najzupełniéj harmonizował z godnością polityki angielskiéj i z interesami narodu Wielkiéj Brytanji. Utrzymanie nietykalności i całości Danji, z powodu mnóstwa pobudek politycznych i handlowych, było w całém znaczeniu wielce pożądaném dla Anglji. Lecz oto stanowcza chwila nadeszła. Austrja i Prusy, wbrew wszelkim prawom międzynarodowym i zobowiązaniom traktatów, wdarły się zbrojną ręką do Szlezwigu. Charakter wystąpienia rządu angielskiego zdawał się być aż nadto łatwym do przewidzenia: cała jego polityka poprzednia nieuchronnie pchnęła Anglję do zbrojnego wdania się w tę sprawę. Tymczasem cóż się dzieje? Bieg rzeczy cale inny przybrał kierunek. Anglja poprzestała na uwagach dyplomatycznych i przełożeniach, na które Prusy i Austrja ledwo odpowiedzieć raczyły, a które bynajmniéj niewstrzymały pochodu ich wojsk na Szlezwig.

Stanowisko, jakie w tym względzie zajął lord Russell było w istocie dosyć szczególne, i dowcipne urągowisko oppozycji, która szanownego hrabiego porównała do tkacza Johna Bottom, jest nadzwyczaj zręczném. Ten szanowny mistrz krosien i czółenka, jedna z osób występujących w komedji Szekspira „Sen letniéj nocy," ukazuje się na scenie w lwiéj skórze, a wytknąwszy z niéj głowę, z całą szczerotą odzywa się do publiczności, że niema czego się lękać, gdyż on jakkolwiek lwim ryczy głosem, wszakże lwem cale niejest, ale tkaczem Bottom, człowiekiem cichym i łagodnym. Groźne depesze lorda Russell, po których w chwili uroczystéj nastąpiła taka bezczynność, mocno przypominają rzekome lwa ryczenie. To szyderstwo oppozycji było bez wątpienia nader trafném; ale też zachowanie się saméj oppozycji w parlamencie niełatwo da się wytłómaczyć. Torysowie zarzucali ministerstwu lorda Palmerstona, że poniżyło Anglję polityką zaczepną, któréj końcem została bezczynność, a sami tymczasem głosili przy każdéj sposobności, że niechcą toczyć wojny za Danję. Wszystkiemu temu wielki brak logiki, wielki brak owéj konsekwentności, jaką pospolicie celują w swém postępowaniu angielscy mężowie stanu.

Owoż jeżeli się zgodzimy, że przypuszczenie osobistego wdania się królowéj Wiktorji do angielskiéj polityki w sprawie szlezwigsko-holsztyńskiéj jest uzasadnioném, wówczas cała ta gmatwanina, cała niekonsekwentność postępowania ministerstwa angielskiego i oppozycji angielskiéj, da się wytłómaczyć bardzo prosto. Wedle konstytucji, królowa mając najwyższy głos w rzeczy pokoju i wojny, powzięła teraz myśl korzystania z tego prawa. W chwili stanowczéj, kiedy polityka jéj ministerstwa wymagała od Anglji zbrojnéj pomocy dla Danji, królowa angielska wyrzekła swe „veto" i niezgodziła się na wojnę z Niemcami.

Łatwo zrozumieć, na jakiém stanowisku znalazło się w skutek téj odmowy ministerstwo. W chwili, kiedy było niepodobna uczynić przeskok z placu pogróżek na stanowisko obojętnego widza, ministerstwo ujrzało, iż musi zrobić szybki zwrót w swojém postępowaniu. Stąd bezpośrednio wynikły owe pogmatwania i sprzeczności, jakiemi sowicie polityka angielska darzyć poczęła sprawę szlezwigsko-holsztyńską. Lecz jeśli mamy dać wiarę powieści, to wpływ królewskiego „veto" podziałał również na oppozycję i zupełnie związał ręce zachowawców, którzy w takiém się znaleźli położeniu, iż czyniąc zarzuty ministerstwu, niemogli obiecywać narodowi, iż w razie dostania się torysów do władzy, przyniosą mu politykę bardziéj stanowczą i energiczniejszą. Nareszcie przypuszczeniem tego wdania się królowéj tłómaczyć też można owo lekceważenie, z jakiém Austrja i Prusy przyjmowały uwagi rządu angielskiego. Jeżeli książę koburgsko-gotajski miał możność upewnienia dworu wiedeńskiego i berlińskiego, że królowa Wiktorja niedozwoli Anglji iść zbrojną ręką na pomoc Danji, to zaiste pp. Rechberg i Bismarck mogli toczyć daléj myśl wykonania swych zamysłów i niezwracać uwagi na pogróżki, ani na wojowniczy ton depesz lorda Russella.

Lecz przypuszczenie osobistego początkownia, królowéj Wiktorji w sprawie szlezwigsko-holsztyńskiéj, jakkolwiek wyświeca postępowanie ministerstwa angielskiego, wcale jednak nieusprawiedliwia lordów Pal-

стры всегда имѣютъ возможность подать въ отставку и отказаться отъ всякой солидарности съ политикою, несогласною съ ихъ воззрѣніями на какой-нибудь вопросъ. Лордъ Пальмерстонъ и графъ Россель обязаны были передъ націей и передъ самими собой подать въ отставку. Они не сдѣлали этого, вѣроятно, разсчитывая, что королева возьметъ назадъ свое veto. Но они легко могли ошибиться. Въ самомъ дѣлѣ, событія въ Даніи смѣняются одно другимъ съ такою ужасающею быстротой, несчастная монархія эта такими скорыми шагами близится къ распаденію, что всякая медленность въ поданіи ей помощи можетъ быть въ высшей степени пагубна.

Даніи нужна помощь немедленная, дѣйствительная, и тотъ, кто подастъ ей эту помощь въ настоящую минуту, можетъ смѣло разсчитывать на сочувствіе. По извѣстіямъ изъ Лондона, англійское общественное мнѣніе все громче и громче требуетъ вооруженной помощи Даніи, а общественное мнѣніе въ Англіи могущественно, и его напору уступаютъ самыя твердыя рѣшенія, самыя упорныя антипатіи.

Въ числѣ слуховъ, ходящихъ нынѣ въ Лондонѣ, снова является слухъ о намѣреніи королевы отречься отъ престола. Легко можетъ случиться, что нынѣшнее министерство получитъ еще возможность продолжать ту политику, которой оно держалось съ начала датско-германской распри. Легко можетъ статься, что лордъ Пальмерстонъ будетъ въ состояніи снять съ своего сотоварища по министерству удачно наброшенный на него графомъ Дерби и г. Дизраели, но несовсѣмъ приличный для министра иностранныхъ дѣлъ костюмъ Боттома-ткача.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Бомбея, видно, что спокойствіе возстановлено на границахъ Индіи. Война, повидимому, окончена. Войска возвращаются по домамъ.

— Въ засѣданіи палаты общинъ, 18-го февраля, г. Лайярдъ, отвѣчая г. Генту, сказалъ, что Англія приняла предложеніе Португаліи быть посредницей между Британіей и Бразиліей.

АВСТРІЯ.

— Провинціальные сеймы австрійской имперіи созваны на 2-е марта. Галиційскій сеймъ не будетъ созванъ. Что касается Венгріи, то ожидаютъ дня примиренія для созванія сейма въ Пештѣ. Причины, заставляющія правительство отсрочить на время созваніе представителей венеціанской провинціи, понятны. Кроатскій и трансильванскій сеймы не собираются вслѣдствіе соображеній, касающихся венгерскихъ дѣлъ. Однимъ словомъ, болѣе половины австрійской монархіи не будетъ имѣть на сеймѣ своихъ представителей.

ФРАНЦІЯ.

— Эрцгерцога Максимиліана ожидаютъ въ Парижѣ къ 15-му марта, и уже готовятъ помѣщеніе въ марсанскомъ павильйонѣ Лувра. Онъ отправится въ Мексику, въ концѣ марта, изъ Шербура, на австрійскомъ фрегатѣ, въ сопровожденіи корвета того же флота и подъ почетнымъ конвоемъ трехъ французскихъ судовъ, подъ начальствомъ контръ-адмирала.

— Повидимому, борьба при выборахъ, назначенныхъ 13-го и 20-го марта въ 7-мъ и 9-мъ округахъ Парижа, будетъ весьма сильна. Въ первомъ изъ этихъ округовъ записались уже 8,000 новыхъ избирателей. Депутація изъ работниковъ являлась къ г. Эмилю Жирардену просить его указать въ парижскомъ народѣ кандидата на будущіе выборы. Въ газетахъ „Temps“ и „Opinion Nationale“ напечатано длинное заявленіе, подписанное многими парижскими работниками. Въ немъ они настаиваютъ на необходимости представительства рабочихъ интересовъ въ законодательномъ корпусѣ, чрезъ своихъ депутатовъ. Они объявляютъ, что хотятъ идти объ руку съ мелкою буржуазіей и требуютъ обязательнаго и дароваго народнаго обученія и свободы работы.

ИТАЛІЯ.

— Король Викторъ-Эмануилъ и министры вернулись въ Туринъ, 15-го февраля. Пребываніе его величества въ Миланѣ имѣло видъ постояннаго празднества. Парламентъ возобновилъ свои засѣданія и началъ обсужденіе закона о сравненіи поземельной подати. Ожидаютъ сильныхъ и долгихъ преній.

— Правительство издало приказъ приступить, какъ можно скорѣе, къ образованію подвижной національной гвардіи въ неаполитанскихъ провинціяхъ и въ Сициліи. Въ случаѣ войны, охраненіе страны будетъ ввѣрено исключительно гражданамъ.

По извѣстіямъ изъ Неаполя, отъ 15-го февраля, военный наборъ будетъ ускоренъ двумя мѣсяцами. Правительство заказало въ Сент-Этьеннѣ и въ Бельгіи 80,000 ружей и сто пушекъ. Но всѣ эти приготовленія, какъ увѣряютъ италіянскія корреспонденты, чисто оборонительнаго свойства.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКІЯ ДЕПЕШИ.

БЕРЛИНЪ, пятница 26-го февраля, вечеромъ. „Сѣверо-германская Газета“ говоритъ о предложеніи конференціи, сдѣланномъ Англіей, что пригласительная депеша, отъ 20-го января, была получена въ Берлинѣ 21-го января, и что прусскій кабинетъ, отвѣчая на нее нотою 31-го января, не отвергъ въ принципѣ британскихъ предложеній, но совершенное очищеніе Шлезвига выставилъ первымъ условіемъ своего участія въ коференціи.

КИЛЬ, пятница 26-го февраля. Депутація отъ всего Шлезвигскаго Герцогства, въ составѣ 1,600 человѣкъ, избранная отчасти въ пропорціи по одному депутату на 400 человѣкъ жителей герцогства, а отчасти состоящая изъ людей, которые, въ качествѣ диетантовъ, присоединились къ депутаціи, передала принцу аугустенбургскому адрессъ, въ которомъ говорится, что Шлезвигъ не желаетъ подчиняться никому, кромѣ принца Фридриха. Принцъ отвѣчалъ, что онъ ничего не уступитъ изъ своихъ правъ.

ПАРИЖЪ, пятница 26-го февраля, вечеромъ. Сенскій судъ присяжныхъ произнесъ приговоръ по дѣлу о покушеніи на жизнь императора. Обвиненные Греко и Трабуко приговорены къ ссылкѣ; двое другихъ— Скальйони и Императори, каждый, къ двадцатилѣтнему тюремному заключенію.

ЛОНДОНЪ, субота 27-го февраля, Во вчерашнемъ вечернемъ засѣданіи палаты лордовъ, лордъ Россель, въ отвѣтъ на запросъ лорда Мальмсбери, сказалъ, что занятіе Ютландіи могло быть вознагражденіемъ за захваченныя суда, если Данія желаетъ продолжать свои захваты; на занятіе же ея, съ цѣлью получить обезпеченіе въ уплатѣ военныхъ издержекъ, Данія весьма справедливо можетъ смотрѣть, какъ на вторженіе. Это можетъ повести къ тому, что война приметъ большіе размѣры.

Въ палатѣ общинъ лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ г. Фицджеральду, сказалъ, что лондонскій трактатъ послужитъ основою конференціи, но что онъ не можетъ сообщить собранію другихъ подробностей.

Лордъ Пальмерстонъ, кромѣ того, объявилъ, что по извѣстіямъ, только что полученнымъ изъ Копенгагена, Данія желаетъ помедлить своимъ рѣшеніемъ касательно собранія конференціи. Онъ прибавилъ, что еще нѣтъ отвѣта отъ союзнаго сейма.

ВѢНА, субота, 27-го февраля. Въ сегодняшнихъ утреннихъ газетахъ говорится, что фельдцейхмейстеръ князь Францъ Лихтенштейнскій отправляется сегодня съ особеннымъ порученіемъ въ Берлинъ.

ТРЕБИНЬЕ, (Черногорія), пятница, 26-го февраля. Бимбаша башибузуковъ отослалъ въ Мостаръ райевъ, которые отказались платить подати и сжегъ дома тѣхъ, которые, во избѣжаніе уплаты податей, убѣжали въ Черногорію.

КОПЕНГАГЕНЪ, пятница, 26-го февраля. Сеймъ (ригсдагъ) почти единогласно вотировалъ адресъ, въ которомъ говорится: „Наше единственное утѣшеніе состоитъ въ томъ, чтобъ король защищалъ свободу и не желалъ ослабленія Даніи, отказавшись отъ союза со Шлезвигомъ. Мы разсчитываемъ на энергическое продолженіе войны.“

Субота, 27-го февраля. По словамъ рапорта военнаго министра, отъ 26-го февраля (въ полдень), ни въ Кольдингѣ, ни на островѣ Альзенѣ не произошло ничего новаго. Городъ Кольдингъ принужденъ уплачивать ежедневную контрибуцію въ тысячу талеровъ. Поведеніе гарнизона относительно жителей— дружественное.

Принимая адресъ палаты, король обѣщалъ поступать твердо и не дозволить, чтобъ совершилось распаденіе политическаго союза между Даніею и Шлезвигомъ.

Воскресенье, 28-го февраля вечеромъ. „Австрійская Конституціонная Газета“ объявляетъ, что сегодня, при припятіи адреса, привезеннаго почетными лицами Шлезвига, императоръ въ отвѣтѣ своемъ сказалъ, между прочимъ:

„Громадность, сдѣланныхъ вами пожертвованій доставляетъ вамъ новое ручательство, что ваша страна получитъ нетолько временное облегченіе, но и прочное удовлетвореніе своихъ законныхъ требованій. Провидѣніе, однакожь, наложило на меня обязанности которымъ я не въ состояніи предпочесть выражаемое вами желаніе, осуществленіе котораго могло бы угрожать общему спокойствію Европы.“

ГАМБУРГЪ, понедѣльникъ, 29-го февраля. Въ газетѣ „Гамбургскій Нувелистъ“ объявлено, что датскій пароходъ перевезъ датскихъ солдатъ съ острова Зеландіи на Фемернъ и датская канонирка расположилась въ проливѣ фемернскомъ (Fehmersund). Данія такимъ образомъ занимаетъ относительно Голштиніи тоже фланговое положеніе, какое на островѣ Альзенѣ относительно Шлезвига.

БРЕСЛАВЛЬ, понедѣльникъ, 29-го февраля вечеромъ. Въ „Бреславской Газетѣ, вышедшей сегодня въ полдень, напечатана посланная сегодня же изъ Кракова телеграмма о томъ, что на улицахъ Кракова прибиты двѣ афиши, изъ которыхъ одна составляетъ манифестъ императора, а другою Галиція объявляется въ осадномъ положеніи.

ВЕЙМАРЪ, пятница 26-го февраля. Получено достовѣрное извѣстіе, что Данія приступаетъ къ созванію конференціи, для которой мѣстомъ назначается Лондонъ.

ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОТДѢЛЪ.

ПРЕБЫВАНІЕ ПЕТРА I ВЪ ВИЛЬНѢ.

(Окончаніе.)

Изъ Гродна же Государь разослалъ приказанія ко всѣмъ начальникамъ пограничнымъ и завоеванныхъ крѣпостей. Приводимъ нѣкоторыя изъ нихъ, болѣе интересныя. 21 января Царь писалъ въ Дерптъ г. Нарышкину: „Понеже мы получили подлинную вѣдомость, что непріятель уже отвсюду въ шести миляхъ обрѣтается, и намѣреніе его идти конечно чрезъ Ригу ко Пскову и для того изъ уѣздовъ хлѣбъ и фуражъ весь забери въ городъ и сіе чемедленно учини, понеже время сего требуетъ.“ Къ нему же письмо царя, писанное 25 января, заключается словами: „Также все какъ во Псковѣ, такъ и Дерптѣ, какъ наилучше къ оборонѣ устрой (понеже время нужное настоитъ и непріятель уже у насъ явился), также о минахъ не забудь, только пороху еще не клади.“ И тогоже числа Государь писалъ къ нарвскому оберъ-коменданту Брюсу: „Объявляю вамъ, что непріятель уже къ намъ пришелъ, и намѣреніе его идти далѣе: того ради опасно, дабы для диверсіи и къ вамъ отъ Выборха чего не было, ибо непріятели дѣлаютъ нынѣ десператно. Того ради надлежитъ вамъ тотчасъ кромверкъ, гдѣ землею не додѣлано, полисадомъ и борстеромъ укрѣпить; такожъ учинить и въ разломанной куртинѣ и зачатыхъ фланкахъ; впрочемъ вездѣ великое осмотрительство и доброе опасеніе имѣть, ибо часъ есть нужной.“ Того же числа Государь подтвердилъ адмиралу о самоскорѣйшемъ его къ нему пріѣздѣ.

На пути изъ Гродна въ Вильно, Государь, 27 января, изъ мѣстечка Ротницъ писалъ къ князю Меншикову: „Вчерась мы пріѣхали сюда въ добромъ здоровьѣ; но, не доѣзжая сего мѣста, стояли на дворѣ панскомъ, гдѣ зѣло много обрѣли фуражу, а паче ржи цѣлой стодолъ; а чаю не одинъ такой есть дворъ; и понеже полковнику Черкцову указа не было о пожженіи фуражу, то я ему о томъ приказалъ...“

Между прочимъ Государь писалъ и къ князю Василью Владиміровичу Долгорукову: „Сегодня получили мы подлинныя вѣдомости, что непріятель еще вчера квечеру въ Гродно пришелъ; чего для надобно вамъ немедленно маршировать съ генераломъ Рѣпнинымъ, куда ему указъ повелѣваетъ, и идучи дорогою, провіантъ и фуражъ, также скотину, лошадей, воловъ и овецъ забирать съ собою, сколько возможно; а чего не возможно, то провіантъ и фуражъ жечь, дабы непріятелю въ руки не достался.“

28-го января, Государь вторично прибылъ въ Вильно, гдѣ пробылъ всего семь дней, по 4 февраля. На этотъ разъ Государю было не до осмотра замѣчательностей Вильна. Карлъ, страшный еще тогда Карлъ, былъ недалеко, и ежеминутно слѣдовало ожидать рѣшенія вопроса: Россіи или Швеціи быть первенствующей державой на сѣверѣ Европы. Понятно поэтому, что и находясь въ Вильнѣ, Государь преимущественно былъ озабоченъ борьбой своей со Шведами; и всѣ принимаемыя имъ тогда мѣры клонились къ возможно скорому и успѣшному исходу этой борьбы.

По прибытіи въ Вильно, Государь немедленно писалъ къ князю Меншикову: „Извѣствую вамъ, что

merstona i Russella. Ministrowie konstytucyjni zawsze się mogą usunąć od władzy i zrzec wszelkiego związku z polityką, niezgodną z ich poglądami na pewną sprawę. W oczach własnych i w oczach narodu lord Palmerston i hr. Russel byli obowiązani zażądać dymissji. Nieuczynili tego prawdopodobnie z téj pobudki, że może królowa cofnie swe „veto;“ ale łatwo się mogli omylić w rachubie. Tymczasem wypadki w Danji tak przerażająco szybkim po sobie idą krokiem, nieszczęśliwa monarchja duńska tak jest gwałtownie unoszoną do rozbicia, że wszelka zwłoka w podaniu jéj ręki pomocy, może mieć nader zgubne skutki. Danja potrzebuje bezzwłocznéj a skutecznéj pomocy, i ten kto w obecnéj chwili poda jéj rękę, śmiało liczyć może na współczucie. Według wiadomości z Londynu, mniemanie publiczne w Anglji coraz natarczywiéj domaga się zbrojnego wdania się na rzecz Danji; a potęga mniemania publicznego w Anglji jest wielka i przed natarciem jego ustępować muszą najniezłomniejsze postanowienia, najzaciętsze niechęci.

Między pogłoskami krążącemi w Londynie, biega też wieść o zamiarze królowéj zrzeczenia się korony. Bardzo być może, iż teraźniejszemu ministerstwu nastręczy się możność popierania daléj polityki, któréj się trzymało od początku zatargi duńsko-niemieckiéj. Być może, iż lord Palmerston potrafi ze swego ministerjalnego kolegi zdjąć ów zręcznie przez hr. Derby i p. Dizraeli nań wdziany, a nie zupełnie dla ministra spraw zagranicznych przyzwoity ubiór tkacza Bottom.

— Podług ostatnich wiadomości z Bombay, spokojność na granicach Indji przywrócono. Wojna podobno już się całkiem skończyła. Wojsko powraca do domu.

— Na posiedzeniu izby gmin dnia 18 lutego, p. Layard w odpowiedzi p. Gunty, wyrzekł, iż Anglja przystała na przełożenie Portugalji, co do pośredniczenia jéj między Brytanją Wielką a Brazylją.

AUSTRJA.

Sejmy prowincjonalne cesarstwa austrjackiego zwołane zostały na dzień 2 marca. Sejm galicyjski się nie zgromadzi. Co do Węgier, spodziewają się, iż dzień zwołania sejmu w Peszcie nastąpi dopiéro po utorowaniu drogi do porozumienia. Pobudki, któremi rząd się kierował, odkładając na czas pewien zgromadzenie przedstawicielów Wenecji, łatwe są do pojęcia. Sejmy w Kroacji i w Siedmiogrodzie nie zjadą się w skutek kombinacij wypływających ze sprawy węgierskiéj. Tym sposobem większa połowa monarchij austrjackiéj nie będzie miała nowych przedstawicieli na sejmie.

FRANCJA.

Arcyksiążę Maksymiljan spodziewany jest w Paryżu na dzień 15 marca, i już się robią przygotowania do przyjęcia go w marsańskiem skrzydle Louvru. Arcyksiążę w ostatnich dniach marca wsiądzie na fregatę austrjacką w Cherbourgu i odpłynie do Meksyku, mając przy sobie korwetę austrjacką, tudzież straż honorową trzech statków francuzkich pod flagą kontr-admirała.

— Walka na wyborach, które nastąpić mają dnia 13 i 20 marca w 7-ym i 9-ym okręgu Paryża, prawdopodobnie będzie bardzo zacięta. W piérwszym ze wspomnionych okręgów już się zapisało 8,000 nowych wyborców. Deputacja wyrobników wysłana do p. Emila Girardin, prosiła go, aby z pośrodka ludu paryskiego wskazał kandydata na przyszłe wybory. W dziennikach „Temps“ i „Opinion Nationale“ wydrukowano długie, przez wielu wyrobników paryzkich podpisane oświadczenie, w którém wytykają konieczną potrzebę przedstawiania w ciele prawodawczém interesów klassy roboczéj przez własnych swoich deputowanych. Podpisani powiadają, iż pragną działać wspólnie z drobném mieszczaństwem, a domagają się obowiązkowego bezpłatnego kształcenia ludu, tudzież swobody pracy.

WŁOCHY.

Król Wiktor-Emmanuel wrócił pospołu z ministrami dnia 15 lutego do Turynu. Pobyt najjaśniejszego pana w Medjolanie nosił na sobie charakter nieustannéj uroczystości. Posiedzenia parlamentu znowu się rozpoczęły; przystąpiono do roztrząsania prawa o ujednostajnieniu podatku gruntowego. Rozprawy mają być żywe i długo potrwają.

— Rząd wydał rozkaz jak najrychlejszego uformowania ruchoméj gwardji narodowéj w prowincjach neapolitańskich i Sycylji. Na przypadek wojny, postanowiono czuwanie nad porządkiem w kraju zdać wyłącznie na obywateli. Według wiadomości z Neapolu pod d. 15 lutego, pobor wojskowy ma być o dwa miesiące przyśpieszony. Rząd zamówił w Saint-Etienne i w Belgji 80,000 karabinów i 100 dział. Wszystkie te jednak przygotowania, jak zapewniają korrespondencje z Włoch, mają charakter tylko odporny.

DEPESZE TELEGRAFICZNE.

BERLIN, piątek 26 lutego wieczorem. Północno-niemiecka Gazeta pisze, że dowiedziała się co do przełożeń konferencji uczynionych przez Anglję, że depesza wzywająca nadeszła tu dnia 20 stycznia i doręczoną została dnia 21; że gabinet pruski, odpowiadając przez notę dnia 31 tegoż miesiąca, nieodrzucił w zasadzie przełożenia angielskiego, lecz postawił za pierwszy warunek swojego uczęstnictwa w konferencji zupełne wyjście Duńczyków ze Szlezwigu.

KIEL, piątek 26 lutego. Deputacja całego księstwa szlezwigskiego złożona z tysiąca sześciuset osób, częścią wybranych w stosunku jednego deputowanego na czterystu mieszkańców, częścią z ludzi, którzy dobrowolnie do niéj się przyłączyli, wręczyła książęciu na Augustenburgu adres, wyrażający, że Szlezwig tylko jednemu książęciu Fryderykowi pragnie ulegać. Książę odpowiedział, że ani na włos nic z praw swoich nieustąpi.

PARYŻ, piątek 26 lutego wieczorem. Sąd kryminalny Sekwany wydał wyrok w sprawie zamachu. Oskarżonych Grecco i Trabucco skazano na deportację; Scaglioni i Imperatori, każdego na dwadzieścia lat więzienia.

LONDYN, sobota 27 lutego. Na wczorajszém wieczorném posiedzeniu izby wyższéj, hrabia Russell, odpowiadając na interpellację lorda Malmesbury, rzekł, że zajęcie Jutlandji mogłoby mieć miejsce jako odwet za schwytanie okrętów, jeśli Danja niewstrzyma swych grabieży; tymczasem zajęcie w celu posiadania rękojmi nakładów wojennych mogłoby słusznie być uważanem przez Danję jak najazd, a więc wynikłością jego byłoby przybranie większych rozmiarów przez wojnę.

W izbie gmin lord Palmerston, odpowiadając p. Fitz-gerald, rzekł, że traktat londyński składać będzie podstawę konferencji, lecz niepodobna mu udzielić zgromadzeniu innych szczegółów.

Lord Palmerston prócz tego oznajmił, że według wiadomości, otrzymanych dziś z Kopenhagi, Danja pragnie odwlec swoje postanowienie w rzeczy otworzenia konferencji; dodał, że nienadeszła jeszcze odpowiedź sejmu związkowego.

WIEDEŃ, sobota 27 lutego. Dzisiejsze poranne dzienniki oznajmują, że feldcejgmejster książe Franciszek Lichtenstein wyjechał dziś w szczególném posłannictwie do Berlina.

TREBINJA, piątek 26 lutego. Bimbasza baszi-bouzukow zalecił odprowadzić do Mostaru rajahów, którzy odmówili opłaty podatków, domy zaś tych, co z tego powodu schronili się na Czarnogórze, kazał popalić.

KOPENHAGA, piątek 26 lutego. Sejm jednomyślnością niemal zagłosował adres, w którym mówi:

„Jedyną pociechą naszą jest to, że król broni swobody i nie zechce nadwątlić Danji przez odstąpienie jednoty ze Szlezwigiem. Liczymy na sprężyste popieranie wojny.“

KOPENHAGA, sobota 27 lutego. Według rapportu ministra wojny z dnia 26 w południe, nic nowego nie zaszło w Koldindze, ani na wyspie Alsen; miasto Koldingę obowiązano płacić kontrybucję po 1000 talarów bankowych na dzień.

Postępowanie załogi z mieszkańcami jest łagodne.

Król, odbierając adres izby, przyrzekł okazać się niezachwianym i nie dozwolić rozprzężenia jednoty politycznéj między Szlezwigiem i Danją.

WIEDEŃ, niedziela 28 lutego wieczorem. Gazeta Konstytucyjna austrjacka oznajmuje, że cesarz, przyjmując dziś adres złożony przez znakomitszych mieszkańców slezwigskich, rzekł między innemi:

„Wielkość poświęceń już dokonanych daje wam nową rękojmię, że kraj wasz otrzyma nie chwilową tylko ulgę, ale trwałe zadowolenie swoich prawowitych pragnień. Opatrzność atoli włożyła na mnie obowiązki, których nie mogę zaniechać, dla żądań jakie wyrażacie, żądań, których urzeczywistnienie zagroziłoby powszechnemu pokojowi Europy.“

HAMBURG, poniedziałek 29 lutego. Nowiniarz hamburgski oznajmuje, że żołnierze duńscy sprowadzeni zostali parostatkiem z wyspy Seeland do Fehmern i że łodź kanonierska duńska pilnuje ciaśniny Fehmersund. Danja więc w obec Holsztynu zajmuje to samo położenie boczne jak na wyspie Alsen względem Szlezwigu.

WROCŁAW, poniedziałek 29 lutego wieczorem. Gazeta wrocławska wydana w południe, ogłasza telegrammę wysłaną dnia dzisiejszego z Krakowa, że w tém mieście porozlepiano na ulicach dwa obwieszczenia, to jest, manifest cesarza austrjackiego i ogłoszenie Galicji w stanie oblężenia.

WEIMAR, piątek 26 lutego. Dowiadujemy się z pewnego źródła, że Danja przyzwala na zebranie konferencji; za siedlisko jéj działań, wskazane zostało miasto Londyn.

DZIAŁ LITERACKI.

POBYT PIOTRA WIELKIEGO W WILNIE.

(Dokończenie ob. N. 18).

Z Grodna Cesarz rozesłał rozkazy do wszystkich naczelników pogranicznych, zdobytych fortec. Przytaczamy tutaj główniejsze z nich, a mianowicie pod dniem 21 stycznia do Naryszkina w Dorpacie: „Ponieważ odebraliśmy autentyczną wiadomość, że nieprzyjaciel znajduje się stąd już o 6 mil tylko, i ma niezawodnie zamiar iść przez Rygę do Pskowa, a zatém zabierz z powiatów wszystkie zboże i furaż do miasta i uczyń to niezwłócznie, gdyż czas nagli.“ List Cesarza do niego pisany 25 stycznia, zamyka się następującemi słowami: „W Dorpacie urządź tak wszystko jak we Pskowie do najskuteczniejszéj obrony (gdyż czas potrzeby zbliża się, a nieprzyjaciel już się u nas zjawił), a niezapomnij też i o minach, tylko nie kładnij jeszcze prochu.“ Pod tąż samą datą pisał Cesarz do Narwskiego ober-komendanta Bruce: „Objawiam wam, że nieprzyjaciel już do nas przyszedł i ma zamiar iść daléj, lękać się zatém należy, ażeby w celu zrobienia dywersji nie zagrożono wam od strony Wyborgu, gdyż nieprzyjaciel działa teraz rozpaczliwie. Dla tego więc należy wam natychmiast kronwerk, gdzie nie okopano ziemią, wzmocnić palisadą i parapetami; toż samo zrobić i w zbitéj kurtynie i rozpoczętych warowniach bocznych; zresztą mieć się wszędzie na wielkiéj baczności i trwać w obawie, gdyż czasy są ciężkie.“ Tegoż dnia Cesarz ponowił rozkaz do admirała, ażeby jak najprędzéj do niego przybywał.

Na drodze z Grodna do Wilna, Cesarz pod d. 27 stycznia pisał z miasteczka Rotnicy do księcia Menszykowa: „Wczoraj przybyliśmy tutaj w dobrém zdrowiu, lecz nie dojeżdżając do tego miejsca, zatrzymaliśmy się we dworze pańskim, gdzieśmy wielką ilość furażu dostali a żyta całą stodołę, a zapewne nie jeden taki dwor tutaj się znajduje; a ponieważ półkownik Czerncow nie miał ukazu palić zapasy żywności, posłaliśmy jemu rozkaz w tym względzie.“

Między innemi Cesarz pisał i do księcia Bazylego Dołhorukowa: „Dzisiaj otrzymaliśmy pewne wiadomości, że nieprzyjaciel zbliżył się do Grodna jeszcze wczoraj wieczorem; dla tego więc potrzeba wam wyruszyć niezwłócznie razem z jenerałem Repninem, tam, dokąd mu zaleca ukaz; po drodze zaś macie zabierać z sobą prowjant i furaż, oraz bydło, konie, woły i owce, ile można, czego zaś zabrać nie będzie można, palić prowjant i furaż, ażeby się nie dostał w ręce nieprzyjacielowi.“

Dnia 23 stycznia, Cesarz powtórnie przybył do Wilna, gdzie przepędził tylko sześć dni, do 4 lutego. Tym razem Cesarzowi nie pora było myśleć o oglądaniu osobliwości Wilna. Karol XII, groźny jeszcze wówczas, znajdował się niedaleko i co chwila należało spodziewać się rozwiązania pytania: czy Rossja, czy też Szwecja ma być pierwszorzędném mocarstwem w północnéj Europie. Pojąć więc łatwo, że przebywając w Wilnie, miał głównie na myśli walkę swoją ze Szwedami i wszystkie przedsiębrane przezeń wówczas środki, zmierzały do jak najrychlejszego i najpomyślniejszego ukończenia téj walki.

Przybywszy do Wilna, Cesarz napisał zaraz list do księcia Menszykowa: „Donoszę wam, że przybyłem tu-

я сегодня ввечеру сюда пріѣхалъ въ добромъ здоровьѣ; а что здѣсь провіянту и фуражу для приходу вашего въ готовности, тому посылаю при семъ роспись.... о пѣхотѣ здѣсь надобно вѣдать заранѣе, однако же я ближе ее правлю къ Полоцку, нежели къ Копысу, ибо намѣреніе непріятельское больше туды клонится; а хотябъ и обмануть хотѣлъ маршемъ, то другіе есть способы, чѣмъ ему къ Смоленску и прочимъ мѣстамъ ходъ возбранить....“

На другой день монархъ вновь писалъ къ Меншикову: „Хотя о непріятельскомъ намѣреніи, въ которую сторону къ нашимъ рубежамъ пойдетъ и не вѣдомо, однакожъ чаю совершенно ко Пскову, и оставя оный въ правѣ, а Дерптъ и Нарву въ лѣвѣ, межъ озерами или чрезъ озеро внутрь вступитъ къ Нову-городу, дабы тѣмъ коммуникацію разрѣзать къ Ингріи, и сіе можетъ легко учиниться, ежели мы не предупредимъ; а когда, стоя тамъ, дождется апрѣля, тогда моремъ получать себѣ можетъ провіянту и овса сколько надобно; того для я за благо разсудилъ, чтобъ копорской магазинъ вывезть въ Полоцкъ, куда и всей пѣхотѣ приближаться велѣлъ, и оттоль, яко изъ ближайшаго мѣста, смотрѣть на обороты непріятельскіе и оные упреждать; ежели жъ опасаться будемъ, что непріятель, симъ обманувъ, пойдетъ чрезъ Луки и Торопецъ, или Смоленскъ, внутрь государства, на то способъ такой, что отъ самаго Пскова, даже до Смоленска, всѣ дороги, внутрь ведущія, засѣчь крѣпко заранѣ (кромѣ той, которая лежитъ отъ Пскова до Смоленска и Кіева); а оставить только смоленскую и псковскую; а когда непріятель приблизится къ рубежу, тогда и смоленскую засѣчь, а псковскую всѣмъ войскомъ заслонить, и на сей мой совѣтъ желаю вашего въ помощь.“

30 января, Государь просилъ князя Меншикова свидѣться съ нимъ въ Вильнѣ; при чемъ увѣдомилъ его о движеніяхъ фельдмаршала Шереметева и Репнина и о прибытіи въ Вильно адмирала Апраксина. Въ письмѣ этомъ сказано въ заключеніе: „Маіоръ Ренова полку, который былъ въ Пруссіи для мундировъ, пріѣхалъ одинъ, сказывая, что отъ непріятеля провезть оныхъ не могъ и что будто бы Реиншильдъ и Станиславъ не на Гродно, но на Минскъ или еще далѣе маршъ свой взяли.“

Отъ 2-го февраля, Государь вновь просилъ князя Меншикова о свиданіи; причемъ увѣдомивъ, что по полученнымъ извѣстіямъ, король шведскій дѣлаетъ видъ, будто бы идетъ въ Курляндію чрезъ Мемель, присовокупилъ: „И ежели то правда, то, конечно, нѣкоторой особливой обманъ отъ непріятеля есть....“

3-го февраля, Меньшиковъ пріѣзжалъ въ Вильно къ Государю. Переговоривъ съ нимъ обо всемъ нужномъ, Государь приказалъ ему возвратиться на его прежній постъ, близъ Минска. Адмирала Апраксина, давъ ему самую подробную инструкцію, Государь отправилъ въ Петербургъ, и разославъ ко многимъ начальственнымъ лицамъ указы о томъ, кому что дѣлать надлежитъ, самъ 4 числа выбылъ изъ Вильна по минскому тракту.

Болѣе подробныхъ свѣдѣній объ этомъ вторичномъ пребываніи Петра Великаго въ Вильнѣ, мы не могли отыскать.

Въ мартѣ того же года, въ Вильно пріѣхали Карлъ XII и Станиславъ Лещинскій и учредили совѣтъ изъ 20 сенаторовъ (Senatus consilium) для составленія всеобщей амнистіи.

ДАНІЯ

въ топографическомъ, статистическомъ и историческомъ отношеніяхъ.

(Продолженіе.)

Въ 1848 году скончался Христіанъ VIII; наслѣдникъ его Фридрихъ VII, желая примирить всѣ партіи, обнародовалъ рескриптъ относительно сеймовъ. Рескрыпть этотъ породилъ неудовольствія какъ въ герцогствахъ, такъ и въ самой Даніи. Во главѣ движенія въ герцогствахъ стала аристократія, подъ руководствомъ графа Равентлова. Въ началѣ провинціальные чины герцогствъ, собравшіеся въ Килѣ, рѣшили отправить въ Копенгагенъ депутацію и просить короля не допускать слитія герцогствъ съ королевствомъ. Въ то же время рѣшено было, въ ожиданіи отвѣта, приготовляться къ предстоящей борьбѣ. Парижская революція оказала свое вліяніе тотчасъ же и на герцогства. На государственномъ собраніи чиновъ въ Рендсбургѣ, 18 марта, въ первый разъ рѣшено было обратиться съ просьбою о помощи къ Германіи. Но предварительно была послана въ Копенгагенъ новая депутація. Руководитель этого движенія принцъ Аугустенбургскій обратился съ просьбою о помощи къ прусскому королю, самъ же прибылъ въ Киль, гдѣ тотчасъ же составилось временное правительство.

Датскій король, видя такое положеніе дѣлъ въ герцогствахъ и принимая въ соображеніе настроеніе Датчанъ противъ Нѣмцевъ, объявилъ рендебургской депутаціи, что, соглашаясь признать герцогство Голштинское независимымъ государствомъ, принадлежащимъ къ Германскому Союзу, онъ не намѣренъ и не имѣетъ ни права, ни власти признать то же самое за Шлезвигомъ. Дѣйствительно, Шлезвигъ никогда не входилъ въ составъ Германскаго Союза.

Принцъ аугустенбургскій, принялъ начальство надъ голштинскими войсками, тотчасъ же овладѣлъ Рендсбургомъ, гдѣ не было принято никакихъ мѣръ къ оборонѣ. Возстаніе герцогствъ возбудило общее негодованіе въ Даніи; народъ требовалъ войны. Франкфуртскій сеймъ, горячо вступаясь за единство Германіи, постановилъ 12 апрѣля принять въ составъ Союза герцогство Шлезвигское, признать временное правительство герцогствъ и поручить исполненіе этого приговора Пруссіи. Въ этомъ же мѣсяцѣ открылись и военныя дѣйствія между Даніею и Пруссіею.

Начало дѣйствій было неудачно для Датчанъ; они принуждены были отступать, и въ началѣ мая прусскія войска, вступивъ въ Ютландію, двинулись къ крѣпости Фридериціи, которую оставилъ датскій гарнизонъ, удалившійся на островъ Фіонію.

Между тѣмъ, еще въ апрѣлѣ мѣсяцѣ Англія сообщила Пруссіи, что считаетъ себя обязанною защищать Шлезвигъ отъ всякаго чужеземнаго занятія. Прусскій министръ иностранныхъ дѣлъ объявилъ, что Пруссія, по порученію германскаго сейма, должна очистить Шлезвигъ отъ датскихъ войскъ, но что по окончаніи этого порученія она вступитъ въ посредничество между Даніею и ея германскими подданными для заключенія мира. Такъ какъ цѣль эта была теперь достигнута, то Англія предложила между прочими условіями, чтобы оба герцогства были очищены какъ датскими такъ и германскими войсками. Однако только энергическое участіе первостепенныхъ державъ заставило Германцевъ очистить Ютландію, и 26 августа заключить перемиріе въ Мальтѣ, продолжавшееся до начала апрѣля 1849 года, когда вовобновились военныя дѣйствія.

Въ 1849 году, послѣ двухъ сухопутныхъ сраженій при Кольдингѣ и Фридериціи была заключена въ Берлинѣ, 10 мая конвенція, по условіямъ которой было рѣшено: 1) заключить перемиріе на 6 мѣсяцевъ и 6 недѣль; 2) вывести германскія войска изъ Ютландіи и занимать герцогство Шлезвигское 6,000 германцевъ; 3) снять блокаду германскихъ гаваней, возвратить обоюдно захваченные корабли и плѣнныхъ; и 4) на время перемирія поручить управленіе Шлезвига коммисіи, составленной изъ трехъ членовъ: одного отъ Пруссіи, другаго отъ Даніи и третьяго отъ Великобританія.

Въ 1850 году, по возобновленіи военныхъ дѣйствій, датчане разбили генерака Виллизена, главнокомандующаго союзными войсками, при Идштедтѣ и заставили его отступить за рѣку Эйдеръ, къ Рендсбургу. Въ этомъ году участіе Россіи, Австріи и Англіи и безпокойства, возникшія на югозападѣ Германіи повели къ заключенію въ Ольмюцѣ конвенціи, по условіямъ которой Пруссія обязалась послать прусскій корпусъ въ Гессенъ для возстановленія тамъ власти курфирста и побудить гольштейнское временное управленіе распустить армію.

Между тѣмъ, еще 4-го іюля Данія, Россія, Англія, Франція и Швеція составили протоколъ, къ которому впослѣдствіи присоединились Австрія и Пруссія. На основаніи его союзныя державы обязывались поддерживать неприкосновенность границъ Даніи и обезпечивали корону за принцемъ, нынѣ вступившимъ на престолъ. Конвенція о престолонаслѣдіи ратификована была въ Копенгагенѣ 19 мая, а въ Лондонѣ 19 іюня 1852 года.

Въ томъ же году опредѣлены были отношенія герцогствъ къ Даніи. На основаніи прокламаціи датскаго короля, была признана самостоятельность Шлезвига и Голштиніи, и кромѣ общаго парламента для всего государства, герцогста получили особыя собранія, которымъ была предоставлена законодательная власть по всѣмъ мѣстнымъ вопросамъ. Въ этой же прокламаціи было сказано, что въ герцогствѣ Шлезвигскомъ, заселенномъ германскимъ и скандинавскимъ племенами, оба эти племена будутъ пользоваться равными правами.

Въ 1854 году дѣйствительно дана была обѣщанная конституція, по которой каждая часть датской монархіи имѣла своихъ представителей въ общемъ парламентѣ, соразмѣрно съ своимъ народонаселеніемъ. Однако законодательное собраніе Голштиніи было недовольно этою конституціею и протестовало противъ нея. Голштейнское герцогство требовало, чтобы каждая изъ составныхъ частей монархіи, была представляема въ общемъ парламентѣ равнымъ числомъ депутатовъ. Понятно, что датскій король не могъ согласиться на такую несправедливую и неосновательную сдѣлку. Германскій Союзъ опять одобрилъ притязанія Голштиніи и началъ съ Даніею дипломатическую переписку, требуя отмѣны этой конституціи въ Голштиніи и Лауэнбургѣ. Датскій король исполнилъ это требованіе, Голштинія и Лауэнбургъ остались безъ конституціи и король по прежнему принялъ въ этихъ герцогствахъ неограниченную власть. Возобновленное провинціальное собраніе получило однако при этомъ, не такъ какъ прежде, только совѣщательный характеръ, но было облечено правомъ рѣшительнаго голоса во всѣхъ мѣстныхъ дѣлахъ. Вмѣстѣ съ тѣмъ этому собранію былъ предложенъ вопросъ какой оно желаетъ конституціи. Собраніе отвѣчало на это весьма оригинально; оно объявило, что допускаетъ общій парламентъ, но только требуетъ, чтобы каждое провинціальное собраніе имѣло право останавливать всякую мѣру, принятую въ общемъ парламентѣ. Датское правительство отвергло этотъ проектъ; германскій же сеймъ продолжалъ настаивать, чтобы голштейнскому собранію, впредь до новой конститукіи, дано было право голоса по всѣмъ предметамъ не только мѣстнымъ, но и касающимся цѣлой монархіи.

(Продолженіе впредь)

КОРРЕСПОНДЕНЦІЯ ВИЛЕНСКАГО ВѢСТНИКА

ПАРИЖЪ, 7 февраля.

(Окончаніе.)

Въ послѣднее время спеціалисты сильно заняты были брошюрой испанскаго инженера Артура Маркоарту, въ которой представленъ планъ подводнаго телеграфа, съ цѣлію соединить старый свѣтъ съ новымъ.

Такъ какъ Франція, въ особенности же Англія, серьозно помышляютъ о проведеніи вновь телеграфической линіи, въ 1858 году разорванной, по коей 16 августа того же года сообщена была одна депеша изъ Лондона въ Нью-Іоркъ, то не подлежитъ сомнѣнію, что приведенъ будетъ въ исполненіе проектъ г. Маркоарту, гораздо лучше составленный, чѣмъ проектъ италіянца Балестрини, о которомъ мы въ свое время упоминали. Въ настоящее время обѣими державами приняты для этого окончательныя мѣры; морское дно подвергается изслѣдованіемъ въ мѣстахъ, назначенныхъ для положенія проволоки; и если не окажется ни подводныхъ скалъ, ни слишкомъ великихъ пропастей, мысль испанца облечется въ тѣло, или лучше сказать, въ гуттаперчу.

Эта линія, извѣстная подъ именемъ Иберо-американской, начнется въ Бордо. Отсюда проволока пройдетъ до Финистерскаго мыса, Лисабона, мыса св. Викентія; оттуда къ острову Мадерѣ и къ Канарскимъ островамъ, къ Бѣлому мысу, къ островамъ Зеленаго мыса, къ островамъ св. Павла и Фернандо-Норонга; у мыса св. Роха коснется телеграфъ американскаго материка. Отсюда пойдетъ онъ въ Бразилію и въ южно-американскія республики. Затѣмъ проволока приметъ направленіе къ Гвіянѣ, къ малымъ Антильскимъ островамъ и достигнетъ до Большихъ. Далѣе чрезъ Мексиканскій заливъ пойдетъ линія въ Вера-Круцъ, откуда уже пойдетъ другая вѣтвь въ Нью-Іоркъ. Изъ Кубы проволока протянется до Панамскаго перешейка, съ цѣлью учредить сообщеніе между двумя океанами: Атлантическимъ и Тихимъ.

Не смотря на то, что вышеозначенный путь самый длинный, онъ самый лучшій, потому что служитъ самому большему количеству интересовъ. Поэтому-то его могутъ осуществить въ самоскорѣйшемъ времени. Такимъ образомъ проведенная телеграфическая линія имѣла бы вполнѣ космополитическій характеръ, а это обстоятельство всего болѣе ручается за исполненіе столь огромнаго предпріятія.

Сверхъ того вышеозначенный проэктъ чрезвычайно практиченъ. По недальности этаповъ легко исправить проволоку, въ случаѣ ея поврежденія. Ни одна изъ сказанныхъ дистанцій не равняется длинѣ телеграфической линіи, соединяющей Мальту съ Але-

taj dziś wieczorem w dobrém zdrowiu, a na dowód, że prowjantu i furażu jest tutaj podostatkiem na wasze przybycie, załączam tutaj wykaz szczegółowy. O piechocie potrzeba myśleć tutaj zawczasu, jednakowoż posuwam ją bliżéj ku Połockowi raczéj aniżeli ku Kopysiowi, gdyż nieprzyjaciel widocznie więcéj w tamtą stronę zmierza, a chociażby chciał zmylić marszem, są inne sposoby, któremi można mu zatamować drogę ku Smoleńskowi i innym miastom.“

Nazajutrz Cesarz pisał znowu w te słowa do księcia Menszykowa: „Chociaż nieznane są jeszcze nieprzyjacielskie zamiary, z któréj strony ku naszym granicom się zbliży, jednakże mocno przekonany jestem, że uderzy od Pskowa i zostawiwszy go po prawém ręku, a Dorpat i Narwę po lewém, przejdzie między jeziorami lub przez jezioro do Nowgorodu, ażeby przeciąć przez to komunikację z Ingrją, co się łatwo stać może, jeżeli tego nie uprzedzimy; a jeżeli stojąc tam, przeczeka aż do kwietnia, może wówczas zaopatrywać się w prowjant i owies ile tylko potrzeba, dla tego więc uznałem za lepsze przewieść magazyn Koporski do Połocka, dokąd też rozkazałem posuwać się i całéj piechocie, i stąd jako z najbliższego punktu czuwać nad obrótami nieprzyjacielskiemi i uprzedzać je. Jeżeli zaś nieprzyjaciel, oszukawszy przez to, pójdzie przez Łuki i Toropiec lub Smoleńsk w głąb cesarstwa, na to podajemy środek, ażeby od samego Pskowa, a nawet do Smoleńska przeciąć zawczasu wszystkie drogi do wnętrza prowadzące mocnemi zasiekami (wyjąwszy tylko wiodącéj od Pskowa do Smoleńska i Kijowa), zostawiwszy tylko smoleńską i pskowską; kiedy zaś nieprzyjaciel zbliży się ku granicy, wówczas położyć zasieki i na trakcie smoleńskim, a pskowski zasłonić całém wojskiem, i na tę radę moją żądam waszéj, ku pomocy.“

Dnia 30 stycznia, Cesarz prosił księcia Menszykowa, ażeby się z nim zjechać osobiście w Wilnie; przy czém uwiadomił go o ruchach feldmarszałka Szeremetjewa i Repnina, oraz o przybyciu do Wilna admirała Apraksina. List ten kończy się następującemi słowami: „Major z półku Renna, który był w Prusiech dla umundurowania, przyjechał tu jeden, mówiąc, że z powodu czat nieprzyjacielskich przewieźć ich nie mógł, i że jakoby Renszyld i Stanisław (król) nie na Grodno, lecz na Mińsk lub daléj jeszcze nawet, swój pochod skierowali.“

W liście pod d. 2-go lutego Cesarz przypominał znowu księciu Menszykowowi żeby się z nim zjechał; uwiadomił przy tém, że wedle otrzymanych wiadomości, król szwedzki manewruje tak jak gdyby szedł do Kurlandji przez Memel, i dodał w końcu: „A jeżeli to prawda, koniecznie musi się w tém kryć jakaś szczególniejsza zdrada ze strony nieprzyjaciela.“

D. 3 lutego, Menszykow przyjeżdżał do Cesarza do Wilna. Naradziwszy się z nim o wszystkiém co było potrzeba, Cesarz rozkazał mu wrócić na dawne stanowisko niedaleko Mińska. Admirała zaś Apraksina, opatrzywszy szczegółową instrukcją, Cesarz wyprawił do Petersburga i rozesłał do wielu znakomitszych osób ukazy o tém co robić każdemu należy, i sam 4 lutego opuścił Wilno, udając się Mińskim traktem w dalszą drogę.

Więcéj szczegółów o tym powtórnym pobycie Piotra W. w Wilnie zebrać nie mogliśmy.

W marcu tegoż roku, przybyli do Wilna Karol XII i Stanisław Leszczyński i postanowili radę z 20 senatorów (Senatus consilium) w celu ogłoszenia powszechnéj amnestji.

DANJA

Pod względem topograficznym, statystycznym i historycznym.

(Dalszy ciąg).

W roku 1848 zakończył życie Chrystjan VIII. Następca jego Fryderyk VII, chcąc pojednać wszystkie stronnictwa, ogłosił reskrypt organizujący sejmy. Z tego reskryptu wybuchły nieukontentowania równie w księstwach, jak w saméj Danji. Na czele ruchu w księstwach stali możnowładcy pod przewodnictwem hrabiego Rewentlow. Z początku władze prowincjonalne księstw zgromadzone w Kiel, postanawiły wysłać do Kopenhagi deputację z prośbą do króla, ażeby powstrzymał myśl zlania księstw z królestwem. W tym samym czasie było postanowiono, oczekując odpowiedzi, gotować się do przyszłéj walki. Rewolucja wybuchła w Paryżu natychmiast wywarła wpływ na księstwa. Na zgromadzeniu władz państwa w Rendsburgu dnia 18 marca, poraz piérwszy powzięto myśl prosić o pomoc Niemiec; ale nim do tego przystąpiono, wysłano jeszcze nową do Kopenhagi deputację. Przewódca tego ruchu książe Augustenburgski zaniósł prośbę o pomoc do króla pruskiego, sam zaś przybył do Kiel, gdzie natychmiast rząd tymczasowy ustanowiono.

Król duński, widząc taki stan rzeczy w księstwach, a mając na względzie niechęć Duńczyków do Niemców, oświadczył deputacji rendsburgskiéj, że przyzwalając na uznanie księstwa Holsztyńskiego państwem niezależném, wchodzącém w skład Związku niemiecklego, niemyśli, a nawet niema prawa ani władzy to samo uczynić dla Szlezwigu. Rzeczywiście, Szlezwig nigdy nienależał do Związku niemieckiego.

Książę Augustenburgski objął dowództwo wojsk holsztyńskich i wnet opanował Rendsburg, w którym żadnych przygotowań do obrony niezrobiono. Rokosz w księstwach wywołał powszechne oburzenie w Danji; naród domagał się wojny. Sejm frankfurcki, gorąco popierając myśl jedności Niemiec, postanowił dnia 12 kwietnia przyjąć do związku księstwo Szlezwigskie, uznać rząd tymczasowy księstw, i poruczyć Prusom wykonanie tego postanowienia. W tymże miesiącu rozpoczęły się kroki wojenne pomiędzy Danją a Prusami.

Początek wojny był niepomyślnym dla Duńczyków, wojska ich musiały się cofać; w piérwszych dniach maja kolumny pruskie weszły do Jutlandji i posuwały się ku twierdzy Fryderycji, którą garnizon duński opuścił, wstępując na wyspą Fionję.

Tymczasem jeszcze w kwietniu Anglja zawiadomiła Prusy, że poczytuje za swój obowiązek bronić Szlezwigu od wszelkiego cudzoziemskiego zajęcia. Pruski minister spraw zagranicznych oświadczył, że Prusy z poruczenia sejmu niemieckiego obowiązane są wyprzeć z Holsztynu wojska duńskie, ale że po załatwieniu tego poruczenia, staną w charakterze pośrednika między Danją a jéj poddanymi plemienia germańskiego, aby zbliżyć chwilę pokoju. Ponieważ ten cel już był osięgnięty, więc Anglja w liczbie innych warunków zaproponowała, aby z obu księstw wyprowadzono wojska równie duńskie jak niemieckie. Jednakże tylko energiczne wdanie się mocarstw pierwszorzędnych, zdołało skłonić Niemców do opuszczenia Jutlandji i zawarcia rozejmu w Malte d. 26 sierpnia. Ten stan trwał do piérwszych dni kwietnia 1849 roku, kiedy znowu kroki wojenne rozpoczęto.

W roku 1848 po dwóch bitwach lądowych stoczonych pod Koldyngą i Fryderycją, zawarto w Berlinie d. 10 maja konwencję, w któréj postanowiono: 1) zawrzeć rozejm na sześć miesiący i sześć tygodni; 2) wycofać wojska z Jutlandji, a w księstwie Szlezwigskiém zatrzymać 6000 Niemców; 3) znieść blokadę portów niemieckich i zwrócić sobie wzajemnie wszystkie zabrane okręta oraz jeńców; i 4) na czas rozejmu, zarząd Szlezwigu poruczyć komissji złożonéj z trzech członków: jednego z ramienia Prus, drugiego Danji, a trzeciego Brytanji Wielkiéj.

W roku 1850, gdy znowu rozpoczęto kroki wojenne, Duńczycy zadali pod Idstedt klęskę głównodowodzącemu wojsk związkowych, jenerałowi Willisenowi, i zmusili go do odwrótu za rzekę Eider ku Rendsburgowi. W tym roku wdanie się Rossji, Austrji i Anglji, oraz zamieszki wybuchłe w południowo-zachodnich stronach Niemiec, spowodowały zawarcie w Olomuńcu konwencji, mocą któréj Prusy zobowiązały się wyprawić oddział swego wojska do Hessen, aby przywrócić tam władzę książęcą i zniewolić rząd tymczasowy holsztyński do rozwiązania armji.

Tymczasem jeszcze d. 4 lipca, Danja, Rossja, Anglja, Francja i Szwecja podpisały protokół, do którego potém przystąpiła Anglja i Prusy. Tym aktem zobowiązały się państwa sprzymierzone strzedz nietykalności granic Danji, a koronę jéj zapewniały obecnie panującemu monarsze. Konwencja tycząca się następstwa tronu otrzymała ratyfikację w Kopenhadze d. 19 maja, a w Londynie 19 czerwca 1852 roku.

W tymże roku określono stosunki księstw z Danją. W myśl proklamacji króla duńskiego zapewnioną została niezależność Szlezwigu i Holsztynu, i krom wspólnego dla całéj monarchji parlamentu, księstwa otrzymały zgromadzenia swoje własne z władzą prawodawczą co do wszelkich rzeczy miejscowych. W téjże saméj proklamacji wyrzeczono, że w księstwie szlezwigskiém, zamieszkaném przez ludność dwóch plemion germańskiego i skandynawskiego, oba te plemiona jednostajnemi cieszyć się będą prawami.

W roku 1854 nadano wreszcie przyobiecaną konstytucję, wedle któréj każda część monarchji duńskiéj, stosownie do cyfry swéj ludności, miała wysyłać odpowiednią liczbę przedstawicieli na wspólny parlament państwa. Wszelako zgromadzenie prawodawcze Holsztynu niebyło zadowolone z tego aktu i zaniosło nań protestację: chciało się księstwu holsztyńskiemu, ażeby każda składowa część monarchji była na wspólnym sejmie reprezentowaną przez równą innym liczbę posłów. Pojąć łatwo, że król duński niemógł przystać na tak niesprawiedliwe i bezzasadne warunki. Sejm niemiecki znowu za słuszne uznał roszczenia Holsztynu i wstąpił z Danją w rokowania dyplomatyczne, domagając się uchylenia wspomnionéj konstytucji w Holsztynie i Lauenburgu. Król duński uczynił zadość temu żądaniu: Holsztyn i Lauenburg straciły konstytucję, a król po dawnemu wrócił do władzy nieograniczonéj w tych księstwach. Przywrócone jednak zgromadzenie prowincjonalne otrzymało wówczas już nie sam tylko głos doradczy jak poprzednio, lecz prawo stanowczego wyrokowania w rzeczach miejscowych. Obok nadania powyższego przywileju, przełożono zgromadzeniu kwestję: jakiéj pragnie dla swéj krainy konstytucji? Zgromadzenie odpowiedziało na to co się zowie oryginalnie: oświadczyło, iż przystaje na parlament wspólny, ale tylko żąda, by każde zgromadzenie prowincjonalne miało prawo zawieszać wszelkie postanowienia uchwalone na wspólnych obradach parlamentu. Rząd duński odrzucił ten projekt; sejm zaś niemiecki ciągle nastawał na to, ażeby do nastania nowéj konstytucji dano zgromadzeniu holsztyńskiemu prawo głosu we wszystkich sprawach nietylko miejscowych, ale nawet ściągających się do całéj monarchji.

(D. c. n.)

KORESPONDENCJA KURJERA WILEŃSKIEGO.

PARYZ, 7 lutego.

(Dokończenie, ob. N. 19).

Ludzie fachowi zajmowali się tu wiele w tym czasie broszurą hiszpańskiego inżynjera Artura Marcoartu, w któréj tenże podaje swój plan podmorskiego telegrafu mogącego powiązać dwa światy.

Ponieważ Francja, a mianowicie Anglja, myśli na serjo o powtórnem zawiązaniu przerwanéj w 1858 roku nici, za pomocą któréj, dnia 16 sierpnia tegoż roku, poszła jedna depesza z Londynu do Nowego-Yorku,— nie ulega wątpliwości, że projekt pana Marcoartu, jako daleko lepszy od projektu Włocha Balestriniego, o którym mówiliśmy w swoim czasie, wykonany zostanie. Oba mocarstwa czynią obecnie ku temu ostateczne przysposobienia, to jest, badają dno morza w miejscach wskazanych na łoże telegrafu; jeżeli nie napotkają tam skał podwodnych, lub zbyt wielkich przepaści, pomysł hiszpana oblecze się w ciało — a raczéj w gutaperchę.

Początek tak zwanéj Ibero-Amerykańskiéj linji, byłby w Bordeaux. Stamtąd poprowadzono by drut do przylądka Finisterre, Lizbony, przylądka ś. Wincentego, stąd do wyspy Madery i wysp Kanaryjskich, przylądka Białego, wysp przylądka Zielonego, wysp ś. Pawła i Fernando-Noronha. Stałego lądu Ameryki telegraf dotknął by u przylądka świętego Rocha. Stąd zawiązano by komunikacje z Brazylją i południowemi rzeczami pospolitemi Ameryki. Następnie drut skierował by się ku Gujanie, Małym Antyllom i dotarł aż do Wielkich; daléj, przez zatokę Meksykańską podążył by do Vera-Cruz, skądby poszła druga gałęź do Nowego-Yorku. Z Kuby wyszedł by drut do międzymorza Panamy, celem zaprowadzenia kommunikacji pomiędzy dwóma oceanami: Atlantyckim i Spokojnym.

Powyższa droga, jakkolwiek najdłuższa, jest najlepsza, bo przysługuje największéj liczbie interesów i stąd najrychléj urzeczywistnioną być może. Tak przeprowadzony telegraf miał by cechę całkowicie kosmopolityczną, która jest najpewniejszą rękojmią dokonania tak ogromnego przedsięwzięcia.

Powyższy wzgląd przemawia dostatecznie za projektem, prócz tego atoli ma on jeszcze zaletę praktyczności. Niedługie etapy dozwolą z łatwością naprawić drut w razie uszkodzenia. Żaden z wymienionych przebiegów telegrafu, nie dochodzi długości nici telegraficznéj wiążącéj Maltę z Aleksandrją, która od roku fonkcjonuje

ксандріей, которая между тѣмъ годъ уже дѣйствуетъ исправно. Длина этой проволоки составляетъ 1,535 миль. На пути же г. Маркоарту разстояніе станцій слѣдующее: отъ Кадикса до Мадеры 616 миль; отъ Порто Санто, пункта, котораго касается телеграфъ до Тенерифа, одного изъ канарскихъ островов—318 миль; отъ Бѣлаго до Зеленаго мысовъ 652 мили; оттуда до Санъ-Педра (самая длинная станція) 1,009 миль. Отъ Санъ-Педро до Фернанда-Норонга 392 м., отсюда до мыса Св. Роха только 226 миль. Обводя проволокой американскій материкъ, мы встрѣтимъ на пути скалы, кои дадутъ возможность сократить разстояніе телеграфическихъ станцій. И авторъ проекта указываетъ на эти менѣе значительные пункты. У береговъ, проволокѣ легко избрать достаточную глубину; на пути же, соединяющемъ острова, глубина моря, по мнѣнію автора, не превышаетъ тысячи узловъ.

Испанскій инжинеръ посвящаетъ одинъ раздѣлъ своего сочиненія на исчисленіе тѣхъ выгодъ и благодѣяній, кои послѣдовали бы для человѣчества отъ проведенія проволоки. Торговля и политика была бы одинаково отъ этого въ выигрышѣ.

Никто въ этомъ и не сомнѣвается, и напрасно доказывать пользу этого дѣла. Теперь только техническая и финансовая его стороны должны исключительно занимать сторонниковъ проекта, коихъ не мало въ Парижѣ и Лондонѣ; пропаганда такъ растетъ, что вѣроятно не пройдетъ еще года, а заинтересованныя правительства соберутъ уже капиталы, потребные для исполненія предпріятія, которое будетъ состязаться Суэзскимъ перешейкомъ, по своимъ же послѣдствіямъ едва ли не будетъ важнѣе.

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ одномъ лондонскомъ архивѣ найдена замѣчательная рукопись, заключающая въ себѣ музыкальную композицію доктора Джона Буля. Онъ былъ, во времена королевы Елисаветы, органистомъ въ королевской капеллѣ и первымъ профессоромъ музыки въ грефгэмскомъ училищѣ. Потомству онъ въ особенности памятенъ какъ сочинитель національнаго гимна, котораго текстъ, какъ говорятъ, относится къ первой половинѣ XVI столѣтія. Отъ этого-то Джона Буля происходитъ, какъ слышно, и извѣстное шутливое прозвище англійскаго народа.

— Въ половинѣ прошлаго мѣсяца, въ Египтѣ вовсе не оказалось звонкой монеты, и была чрезвычайная дороговизна съѣстныхъ припасовъ, какой не испытываютъ даже Парижъ и Лондонъ. Главною причиною дороговизны падежъ скота. Правительство всѣми способами способствуетъ привозу скота изъ-заграницы, но падежъ такъ великъ, что нужно много лѣтъ для предупрежденія несчастныхъ его послѣдствій. Недостатокъ въ звонкой монетѣ главнѣйшимъ образомъ происходитъ отъ того, что туземцы вырученныя за продажу хлопчатой бумаги деньги зарываютъ въ землю и не пускаютъ ихъ въ ходъ, причемъ обходятся безъ всякихъ европейскихъ издѣлій.

— На ряду съ пловучими театрами на судахъ можно поставить теперь новѣйшее изобрѣтеніе— театръ на желѣзной дорогѣ между Манчестеромъ и Ливерпулемъ. Представленія въ немъ даются, какъ увѣряютъ, съ большимъ успѣхомъ.

— Къ числу самыхъ блистательныхъ сценическихъ эффектовъ въ полномъ смыслѣ слова, должно отнести *па*, вставленное въ балетъ „Моргано," который дается теперь на сценѣ берлинскаго опернаго театра. Сорокъ мужчинъ изъ кордебалета танцуютъ вмѣстѣ, въ фантастическихъ костюмахъ, при чемъ голова каждаго увѣнчана золотымъ канделябромъ съ пятью огнями. Группировка этихъ 200 огней, говорятъ, по истинѣ поразительна.

Въ четвергъ, 20 сего февраля, въ залѣ здѣшняго дворянскаго клуба, въ 7 часовъ вечера, извѣстный артистъ, Гансъ фонъ-Бронзартъ, ученикъ знаменитаго Листа, будетъ имѣть честь дать инструментальный концертъ.

Исполнены будутъ: маршъ изъ оперы Tanhäuser, Вагнера, аранжированный для фортепіано Листомъ; фантазія C-Moll Моцарта; Sonata appassionata (F. Moll) Бетговена; нѣсколько прелестныхъ пьесокъ Шопена, и заключится концертъ знаменитой венгерской рапсодіей Листа.

Судя по отзыву слышавшихъ игру г. фонъ Бронзарта и по самому выбору пьесъ, концертъ его долженъ быть вполнѣ блистательнымъ, и вѣроятно удовлетворитъ меломановъ, которымъ такъ рѣдко приходится слушать въ Вильнѣ дѣйствительно хорошую музыку.

---

dobrze. Drut ten ma długości 1535 mil. Odległość zaś stacji na drodze pana Marcoartu jest następująca:

Z Kadyksu do Madery 616 mil; z Porto-Santo, punktu, w którym telegraf tych wysp dotyka, do Teneryffy jednéj z wysp Kanaryjskich, mil 318; z przylądka Białego do Zielonego 652 mile; stąd do San-Pedro 1009 mil (stacja najdłuższa). Z San-Pedro do Fernando-Noronha, 392; stąd do przylądka świętego Rocha 226 mil tylko. Okrążając ląd stały Ameryki, telegraf napotka skały i ławy, które pozwolą skrócić odległość stacji. Autor projektu wskazuje i te drobniejsze punkta wytyczne. Opływając brzegi, łatwo także obrać drutowi głębokość dowolną. W drodze zaś łączącéj wyspy, zdaniem autora, największa głębokość morza nie przechodzi tysiąca węzłów.

Inżynjer hiszpański poświęca jeden rozdział swéj książki wykazowi mnogich korzyści i dobrodziejstw, jakieby z przeprowadzenia tego drutu dla ludzkości wynikły. Handel i polityka zarówno by zyskały na powiązaniu dwóch światów.

Nikt o tém nie wątpi: przekonywać o korzyściach dzieła, rzecz zbyteczna. Strona jego techniczna i finansowa powinna teraz wyłącznie zajmować zwolenników projektu. Jest ich nie mało, tak w Londynie, jak w Paryżu; propaganda tak się szerzy, że zapewne rok nie upłynie, a już rządy interesowane zbiorą kapitały potrzebne do wykonania przedsięwzięcia, które iść będzie o lepszą z przekopem Suezu, a bodaj czy w skutkach nie okaże się ważniejsze.

ROZMAITOŚCI.

— W jednéj z bibljotek londyńskich wynaleziono ciekawy rękopism; jest to utwor muzyczny sławnego doktora John-Bulla, który za panowania królowéj Elżbiety był organistą kaplicy królewskiéj i pierwszym professorem muzyki w kollegjum Gresham; jest on powszechnie znanym jako kompozytor hymnu narodowego angielskiego God save the King, którego tekst sięga pierwszéj połowy XVI-go wieku. Od niego najprawdopodobniéj pochodzi żartobliwe miano Anglików.

— W połowie przeszłego miesiąca w Egipcie dał się uczuć okropny brak brzęczącéj monety i nadzwyczajna drożyzna artykułów żywności, jakiéj nie znają w Paryżu i Londynie. Przyczyną drożyzny głównie jest zaraza na bydło. Rząd wszelkiemi sposobami zachęca do sprowadzania bydła z zagranicy, lecz klęska jest tak straszna, że wiele lat potrzeba będzie na zapobieżenie nieszczęsnym jéj następstwom. Brak brzęczącéj monety stąd głównie pochodzi, że krajowcy odebraną za bawełnę należność w gotówce, zakopują w ziemię i nie wypuszczają w obieg, obchodząc się bez wszelkich wyrobów europejskich.

— Obok nowego wynalazku budowania teatrów na wodzie, stanąć może nówszy jeszcze pomysł urządzenia teatru na kolei żelaznéj między Manchester i Liverpool. Pomysł ten podobał się wszystkim i powodzenie najkompletniejsze jest zapłatą za chęć uprzyjemnienia czasu podróżnym.

— Do liczby najwyższego scenicznego efektu w całem znaczeniu tego wyrazu policzyć można p a s wstawione do baletu „M o r g a n o" który dają w teatrze opery berlińskiéj. Czterdziestu mężczyzn z chordebaletu tańcuje razem w ubiorach fantastycznych, a głowy ich uwieńczone są złotym kandelabrem o pięciu ogniach. Skupienie i ugrupowanie tych ogniów jest, jak mówią, nadzwyczaj efektowne i uderzające.

We czwartek, dnia 20 bież. m. lutego, w sali tutejszego klubu szlacheckiego, o godzinie 7-éj wieczorem, znany artysta Hans von Bronsart, uczeń znakomitego Liszta, będzie miał zaszczyt dać instrumentalny koncert.

Program koncertu składać będą: marsz z opery Wagnera Tanhaeuser, ułożony na fortepjan przez Liszta, Fantazja C—Moll Mozarta; Sonata appassionata (F-Moll) Beethowena; kilka wdzięcznych utworów Chopina; zakończy zaś koncert znakomita rapsodja węgierska Liszta.

Sądząc ze zdania znawców, którzy słyszeli grę pana von Bronsart oraz z wyboru sztuk, koncert jego powinien być bardzo świetny i zapewne zadowoli amatorów, którzy tak rzadko mają zręczność słyszeć w Wilnie prawdziwie dobrą muzykę.

ОБЪЯВЛЕНІЯ. / OGŁOSZENIA.

Виленской губерніи отъ Трокскаго уѣзднаго суда объявляется, что на удовлетвореніе принадлежности мѣщанина Григорія Золотухина въ 300 руб. сер. съ процентами, принадлежащіе въ вотчинство должнику его, мѣщанину Николаю Шумскому или Курносову, два деревянные дома и сарай въ г. Трокахъ, на одномъ плацѣ, заключающемъ въ ширину 14 и въ длину 24 саж. построенные, оцѣненные въ 240 рублей, по резолюціи въ 20 день декабря 1863 года состоявшейся, подвержены публичной продажѣ, и для произведенія таковой, назначенъ срокъ торгамъ 21 число февраля сего мѣсяца, съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою; почему желающіе утаствовать въ сихъ торгахъ благоволятъ на означенное число прибыть въ уѣздный судъ, гдѣ будутъ предъявлены опись и прочія бумаги, относящіяся сихъ домовъ.

Засѣдатель *Вильканецъ*. 2—27

Минскій приказъ общественнаго призрѣнія симъ объявляетъ, что по опредѣленію, 4 декабря 1863 года состоявшемуся, будетъ въ ономъ продаваться съ аукціоннаго торга заложенное и просроченное имѣніе Высокое, помѣщика Рудольфа Степанова Михневича, состоящее Виленской губерніи Вилейскаго уѣзда въ 1 станѣ, въ коемъ и принадлежащихъ къ оному застѣнкѣ Лысовщизна и деревняхъ Верждовка, Цюрли и Саки поселено по 10-й ревизіи временно-обязанныхъ дворовыхъ 6 и крестьянъ 56, съ принадлежащею къ нему землею и всякимъ на оной господскимъ строеніемъ. О срокахъ же торговъ на продажу этого имѣнія будетъ публиковано особо. 2—45

Минскій приказъ общественнаго призрѣнія симъ объявляетъ, что по опредѣленію, 30 декабря 1863 г. состоявшемуся, будетъ въ ономъ продаваться съ аукціоннаго торга заложенное и просроченное имѣніе Щолно, помѣщика Станислава Эмерикова Доренговскаго, состоящее Виленской губерніи Дисненскаго уѣзда въ 3 станѣ, въ коемъ и принадлежащей къ оному деревнѣ Русское-Соло поселено по 10-й ревизіи временно-обязанныхъ крестьянъ 43, съ принадлежащею къ нему землею и всякимъ на оной господскимъ строеніемъ. О срокахъ же торговъ на продажу этого имѣнія будетъ публиковано особо. 2—44

Виленской губерніи, Ошмянскій уѣздный судъ объявляетъ, что 18 числа марта 1864 года будутъ производиться въ присутствіи сего суда торги на продажу деревяннаго дома, состоящаго въ м. Сморгоняхъ, принадлежащаго неисправному подрядчику Гиршѣ Брудному. Почему желающіе участвовать въ сихъ торгахъ, благоволятъ явиться въ присутствіе сего суда на обозначенное число. 2—2

Виленской губерніи, Ошмянскій уѣздный судъ объявляетъ, что 25 февраля сего 1864 года будутъ производиться въ присутствіи сего суда торги на продажу движимаго имущества купеческаго сына Анцеля Бруна. Почему желающіе участвовать въ сихъ торгахъ, благоволятъ явиться въ присутствіе сего суда на обозначенное число.

Виленской губерніи, Ошмянскій уѣздный судъ объявляетъ, что 26 числа февраля сего 1864 года будутъ производиться въ присутствіи сего суда торги, на продажу имущества крестьянъ Трабскаго казеннаго общества. Почему желающіе участвовать въ сихъ торгахъ, благоволятъ явиться въ присутствіе сего суда на обозначенное число.

Gubernji Wileńskiéj Trocki sąd powiatowy ogłasza, iż na pokrycie należności mieszczaninowi Jerzemu Zołotuchinowi 300 rub. sr. z procentami, należące jako dziedzictwo do dłużnika jego mieszczanina Mikołaja Szumskiégo albo Kurnasowa dwa drewniane domy i spichrz w m. Trokach, na jednym placu szerokości 14 i długości 24 sążni położone i oszacowane 240 rubli, z rezolucji 20 grudnia 1863 roku nastałéj, sprzedawać się będą z licytacji w terminie 21 bież. lutego, z prawnym we trzy dni przetargiem. Interesowani w rzeczonéj sprzedaży raczą się zgłosić na termin wskazany do rzeczonego sądu, gdzie mogą widzieć opisanie i inne papiery właściwę.

Assesor Wilkaniec. 2—27

Miński urząd opieki powszechnéj niniejszém ogłasza, iż z decyzji onego, 4 grudnia 1863 r. nastałéj sprzedawać się w nim będą z licytacji zastawione i w terminie niewykupione dobra Wysokie obywatela Rudolfa syna Stefana Michniewicza, położone gubernji Wileńskiéj pttu wileńskiego w 1 cyrkule, w których jako też w należącym do onych zaścianku Łwwszczyzna i we wsiach Wierzchówka, Ciurli i Saki osiadłych podług 10 rewizji czasowo obowiązkowych dwornych włościan 6 i włościan 56, dobra te sprzedadzą się ze wszelkimi należnemi do onych gruntami i obywatelskiemi budowlami. O terminie téj sprzedaży będzie ogłoszono osóbno. 2—45

Miński urząd opieki powszechnéj niniejszem ogłasza, iż z decyzji onego 30 grudnia 1863 r. nastałéj, będzie się w nim sprzedawać z licytacji zastawiony i w terminie niewykupiony majątek Szczołno obywatela Stanisława syna Emeryka Dorengowskiego w gub. wileńskiéj powiecie dziśnieńskim położony w 3 cyrkule, w jakowym jako też w należącéj do niego wsi Ruskie-Sioło liczy się osiadłych podług 10 rewizji czasowo obowiązkowych włościan 43, z należącemi gruntami i wszelkiemi na onych budowlami obywatelskimi. O terminie sprzedaży tego majątku będzie ogłoszono osóbno. 2—44

Gubernji Wileńskiéj Oszmiański sąd powiatowy ogłasza, że 18-go marca 1864 r. odbywać się będą w izbie posiedzeń sądu targi na przedaż domu drewnianego, znajdującego się w m. Smorgoniach i należącego do nierzetelnego podradczyka Hirszy Brudnego. Życzący więc uczęstniczyć w tych targach raczą stawić się w izbie posiedzeń sądu w terminie oznaczonym. 2—2

Wileńskiéj gubernji oszmiański sąd powiatowy ogłasza, iż 25 lutego 1864 r. odbędzie się w urzędzie tegoż sądu licytacja na sprzedaż ruchomości kupieckiego syna Apuela Bruna. Życzący brać udział w téj licytacji raczą zgłosić się do sali posiedzeń tegoż sądu na termin wskazany. 2—26

Wileńskiéj gubernji oszmiański sąd powiatowy ogłasza, iż 26 lutego 1864 r. odbędzie się w sali posiedzeń tegoż sądu licytacja na sprzedaż majętności włościan Trabskiéj gminy skarbowéj. Życzący brać udział w téj licytacji raczą zgłosić się do rzeczonego sądu na termin wskazany. 2—30

МЕТЕОРОЛОГИЧЕСКІЯ НАБЛЮДЕНІЯ ВИЛЕНСКОЙ ОБСЕРВАТОРІИ.

		6 ч. утра	въ 2 ч. по пол.	10 ч. вечера
Февраля 18-го	Барометръ	29 д. 5, 6 л.	29 д. 5,4 л.	29 д. 6,1 л.
	Термометръ	— 4, 0	— 0°, 3	—6, 0
	Вѣтеръ	В. Слабый.	Ю. Слабый	Ю. В. Слабый
	Сост. атмос.	Снѣгъ.	Снѣгъ	Ярко
Февраля 19-го. . . .	Барометръ	29 д. 6, 3 л.	29 д. 6, 4 л.	29 д. 8, 1 л.
	Термометръ	— 4, 0	+0, 4	— 3, 7
	Вѣтеръ	В. Слабый.	Ю. В. Слабый	В. Слабый
	Состояніе атм.	Снѣгъ	Облачно	Пасмурно.

Дозволено Ценсурою, Вильно, 19 февраля 1864 г.

Въ типографіи А. К. Киркора.